

Ján Pavol II.

OTVORTE BRÁNY VYKUPITEĽOVI

Myšlienky smerujú ku Kristovi Vykupiteľovi, k jeho veľkonočnému tajomstvu, vrcholu Božieho zjavenia a najvyššiemu prejavu Božieho milosrdenstva voči ľuďom každej doby.

1950-te výročie tej vrcholnej udalosti, osláviť celý rok, aby vykúpenie hlbšie preniklo do myslenia a činnosti celej Cirkvi. Kristus má podiel na našom človečenstve, aby svojou smrťou zničil toho, ktorý vládol smrťou, totiž diabla, a oslobodil tých, ktorých strach pred smrťou zotročoval celý život. Skrze Kristovu obeť sa Cirkev vždy podivuhodne obrodzuje a zveľaďuje.

Nech je tento rok skutočne Svätým rokom, nech je naozaj časom milosti a spásy, pretože bude intenzívnejšie posvätený prijatím milostí vykúpenia zo strany ľudstva našej doby, duchovnou obrodou celého Božieho ľudu, ktorého Hlavou je Ježiš, vydaný na smrť pre naše hriechy a vzkriesený z mŕtvych pre naše ospravedlnenie. Celý život Cirkvi je ponorený do vykúpenia a dýcha vykúpením. Vykúpenie sa odovzdáva človekovi hlásaním Božieho slova a sviatosťami.

Svätý rok = riadny rok, ktorý prežívame mimoriadnym spôsobom, musí vtlačiť osobitný charakter celému cirkevnému životu, aby kresťania odhalili vo svojej životnej skúsenosti všetky bohatstvá skryté v spáse, ktorú dostali už pri krste a aby ich Kristova láska podnecovala, keď si pomyslia, že jeden zomrel za všetkých a teda všetci zomreli - a Kristus zomrel za všetkých, aby aj tí, čo žijú, už nežili pre seba, ale pre toho, ktorý za nich zomrel a vstal zmŕtvych.

Pastoračný charakter, že sa znovuobjaví a do života prijme sviatosťné pôsobenie Cirkvi.

Cieľa sa dosiahne, ak vyústi do nového úsilia pracovať na zmiernení medzi Kristovými učeníkmi, ale aj medzi ľuďmi vôbec.

Oživiť povedomie, že nemôžu pripisovať svoje jedinečné postavenie svojim zásluhám, ale zvláštnej Kristovej milosti, s ktorou majú byť stále v súlade ich myšlienky, slová a skutky.

Postoj Cirkvi - ustavične sa venovať pokániu a sebaobnove. Obnova v Kristovi a zmierenie s Bohom. Oslobodenie od hriechu je ovocím a základnou požiadavkou viery v Krista Vykupiteľa.

Sviatosť zmierenia - všetci potrebujú túto radikálnu zmenu ducha, mysle a života - metanoia. Tento duchovný postoj sa vzbudzuje a udržiava Božím slovom, uskutočňuje sa predovšetkým sviatosťou cestou a prejavuje sa mnohonásobnými prejavmi lásky a služby bližnému. Cesta, ktorú nám Kristus ukázal, je tá, ktorá vedie cez Cirkev, ktorá skrze sviatosť nadväzuje nový osobný styk medzi hriešnikom a Vykupiteľom. Sviatosťné pokánie je vždy cirkevným úkonom, ktorým Cirkev vyznáva svoju vieru, vzdáva Bohu vďaka za slobodu, ktorou nás Kristus oslobodil, ponúka svoj život ako duchovnú obeť na Božiu slávu, a tým zrýchľuje náš krok v ústrety Kristovi. Aby sa v tomto Roku vykúpenia zmenšil počet blúdiacich ovečiek, a aby nastala doba návratu k Otcovi, Cirkev sa približuje k začiatku svojho tretieho tisícročia, cíti záväznosť byť verná Božím darom, skladá dôveru v Ducha Svätého, znovuobjavenie lásky Boha.

Rozličné pobožnosti -

dar odpustkov - charakteristický pre Jubilejný rok - zdokonaľiť dar "bázne Božej" pochádzajúci od Ducha Svätého, ktorý ich svojou nežnou láskou stále viac povedie k tomu, aby vyhýbali hriechu.

a snažili sa ho odčiniť tak za seba, ako aj za iných, a to jednak prijatím každodenných utrpení a jednak rozličnými svätoročnými pobožnosťami. Znova si uvedomiť, čo je hriech - a čo znamená pre nás BOH! Ako Panna Mária predišla Cirkev vo vieru a láske na úsvite doby vykúpenia, tak nech ju aj dnes predchádza v tomto Svätom roku na ceste k novému vykúpeniu. Vykúpenie bolo završené raz navždy, ale ho treba stále uskutočňovať a rozširovať medzi všetkými ľuďmi na väčšie a plnšie posvätenie sveta. Oddelení bratia veria, že vykúpenie z otroctva hriechu je dovršením Božieho zjavenia, a že vykúpenie je najväčším povýšením človeka.

Osláviť Ježiša Krista ako život sveta -

sláviť súčasne v Ríme i vo všetkých diecézach na celom svete, predovšetkým výzvou k pokániu a k obráteniu.

1. podmienka: osobná a úplná sviatosťná spoveď

2. podmienka: zúčastniť sa na niektorej spoločnej pobožnosti.

Modlitba, aby sa dielo vykúpenia mohlo ohlasovať všetkým národom a aby vo všetkých národoch veriaci v Krista Vykupiteľa mohli slobodne vyznávať svoju vieru.

Nejaký skutok milosrdenstva, spoločná pobožnosť

- svätá omša slávená práve na získanie odpustkov Jubilej. roku má byť dôstojná a dobre pripravená
- bohoslužba slova
- kajúca pobožnosť
- slávnostné vysluhovanie krstu
- krížová cesta
- ľudové misie, ktoré usporiada farnosť
- niekoľkodňová duchovná obnova

Navštíviť jeden z kostolov a venovať sa tam chvíľu rozjímaniu. Odpustky iba za deň.

Z celého srdca pozývam bratov v biskupskej službe, kňazov, rehoľníkov, rehoľné sestry a všetkých veriacich, aby prežívali tento rok milosti čo najintenzívnejšie a pomáhali k tomu aj iným. Chcem, aby tento list nadobudol plnú účinnosť v celej Cirkvi a aby sa splnilo, čo ustanovuje

6. januára 1983

Ján Pavol II. biskup katol.
Cirkvi

OTVORTE BRÁNY VYKUPITEĽOVI

Rozhovor s otcom arcibiskupom JOZEFOM TOMKOM O SVÄTOM ROKU

Ján Pavol II. je pápežom prekvapení, zrovna tak, ako ním bol Ján XXIII. Na druhú polovicu novembra 1982 zvolal do Ríma všetkých kardinálov. Rokoval s nimi o reforme rímskej kúrie, o pripravovanom pokoncilovom cirkevnom zákonníku a finančných problémoch, spojených s vydržiavaním svojich spolupracovníkov vo Vatikáne. A tu zrazu 26. novembra jeho vyhlásenie, že rok 1983 bude Svätým rokom.

Čo je vlastne Svätý rok? Čosi podobné ako Svätý rok existovalo už v Starom Zákone. Každých päťdesiat rokov sa slávil tzv. Jubilejný rok. V tom roku sa odpúšťali dlhy, väzni dostávali slobodu atď. Prvý Svätý rok vyhlásil v Cirkvi pápež Bonifác VIII. r. 1300. Mladé európske štátne útvary, ktoré vznikli po búrlivom sťahovaní národov, neboli vtedy ešte naplno pretvorené kresťanstvom. Preto mnohí naliehali na pápeža Bonifáca VIII., aby ustanovil Svätý

rok, cez ktorý by kresťania mohli putovať do Ríma na hroby apoštolov Petra a Pavla a dosiahnuť tak odpustenie, zmierenie a možnosť začať odznovu kresťanský život. Tak sa začal sláviť Svätý rok najprv každých päťdesiat rokov, neskôr každých 25 rokov. Niekedy bol vyhlásený aj mimoriadny Svätý rok, ako je to napr. v našom prípade. Pápeži posledných čias dali Svätým rokom dva hlavné ciele: zmierenie s Bohom a pokoj medzi národmi. Má to svoje oprávnené dôvody. Ako v stredoveku, aj dnes je ľudstvo plné konfliktov, nenávisti a krvi. Je napadnuté materializmom a ateizmom a pochybuje o sebe i o svojej kultúre. Človek ohrozuje svoju existenciu hroznými zbraňami, ktoré sám vynašiel. Skrátka ľudstvo je dnes rozbité, bezradné, nešťastné. Z tejto situácie niet iného východiska, ako odložiť nenávisť a bezprávie, zmieriť sa a začať budovať život na nových základoch. Preto Ján Pavol II. vyhlasuje rok 1983 za rok zmierenia a pokoja. Pápež úradne vyhlásil Svätý rok 1983 bulou, ktorá sa začína slovami: "Otvorte brány Vykupiteľovi". Podpísal ju 6. januára 1983 na sviatok Zjavenia Pána. Svätý rok sa začne 25. marca 1983 na sviatok Zvestovania Pána a skončí na Veľkú noc 22. apríla 1984. Bulu o Svätom roku predstavil na tlačovej konferencii talianskym i zahraničným novinárom arcibiskup Jozef Tomko, generálny tajomník celosvetovej synody biskupov. Bolo to 21. 1. 1983.

Svätý rok má pripomenúť 1950-te výročie vykúpenia, ktoré nám Ježiš Kristus zaslúžil svojou smrťou a zmŕtvychvstaním. Pri tomto výročí si máme hlbšie uvedomiť cenu a dobrodenia krvi, ktorú Spasiteľ vylial za nás, a plnšie si prisvojiť ovocie Jeho vykúpenia. Tento rok je teda viac ako inokedy, "príhodný čas, čas spásy", ako by povedal svätý Pavol /2 Kor 6,2/. Je mimoriadnou príležitosťou, aby sme sa pokáním radikálnejšie obrátili ku Kristovi a pevnejšie sa primkli k nemu.

Celý význam Svätého roku sa dá zhrnúť do prvých slov, ktorými Svätý Otec začína svoj dokument: "Otvorte brány Vykupiteľovi!" V nich znova zaznieva výkrik Jána Pavla II. na námestí svätého Petra v deň jeho uvedenia do pápežského úradu, ako aj hlavný motív jeho encyklik "Vykupiteľ človeka" a "Bohatý na milosrdenstvo". No zaznievajú v tejto výzve aj prvé slová, ktorými Ježiš Kristus začal svoju verejnú činnosť: "Konajte pokánie a verte evanjelium!" Vykúpenie nie je nič iné ako zmierenie, ktoré nám Boh Otec ponú-

ka smrťou a zmŕtvychvstaním svojho Syna a na ktoré by mal človek odpovedať svojim obrátením a pokáním. Poslaním Cirkvi je ohlasovať, ponúkať, rozdeľovať tieto veľké Božie dary a prehlbovať ich vo vedomí a svedomí ľudí.

V porovnaní s podobnými jubileami, ktoré sa koanli v minulosti, prinesie tento Svätý rok dajaké zvláštnosti?

Jubilejný rok 1983 prináša dve novoty. Je to ponajprv osobitný ohľad na iných kresťanských bratov, ktorí pevne veria, ako my, katolíci, že "Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nik, kto v neho uverí, nezahynul, ale mal život večný" /Jn 3,16/. Čím sa rozhodnejšie my, rozdelení kresťania, obrátíme ku Kristovi, tým viac sa zblížime i medzi sebou. Je zaujímavé vyzdvihnúť, že Ekumenické zasadanie pravoslávnych a reformovaných cirkví, ktoré sa bude konať tohto leta vo Vancouvri v Kanade, si určilo tému, ktorá je podobná heslu Svätého roku a bola vedúcou myšlienkou všetkých kresťanov v tohoročnej Oktáve modlitieb za jednotu kresťanov: "Ježiš Kristus, život sveta!"

Svätý rok však ostáva predovšetkým vnútornou udalosťou katolíckej Cirkvi. No tentoraz prináša veľkú novotu: bude sa súčasne sláviť nielen v Ríme, ale na celom svete, vo všetkých diecézach, všade bude možné získať jeho duchovné dobrodenie.

V bule Jána Pavla II. sa hovorí, že biskupi budú organizovať prežívanie Svätého roku buď v rámci svojej diecézy, alebo i v rámci jednotlivých farností. Hlavný dôraz sa má klásť na uzmierenie a obrátenie. Aj získanie plnomocných odpustkov svätého roku má byť účinným prostriedkom obrátenia a zmierenia. Odpustky Svätého roku sa môžu získať buď spoločne, kolektívne, alebo jednotlivo.

Spoločne, teda kolektívne, možno získať odpustky Svätého roku počas bohoslužieb, ktoré sa slávia s úmyslom získať tieto odpustky. Pod takýmito bohoslužbami treba rozumieť nielen sv. Omšu, ale aj primeranú bohoslužbu slova, ďalej kajúcnu bohoslužbu slova, počas ktorej sa veriaci vyspovedajú: môže byť ňou aj slávnostné vysluhovanie krstu, alebo iných sviatostí počas sv. omše, napríklad sviatosti birmovania a sviatosti pomazania chorých, a takisto aj krížová cesta. Odpustky Svätého roku možno získať podľa úsudku miestneho biskupa, aj počas ľudových misií, ktoré

určitá farnosť usporiada z príležitosti Svätého roku, alebo pri niekoľkodňovej duchovnej obnove pre určité skupiny veriacich. Odpustky Svätého roku však môžu získať aj jednotlivci alebo jednotlivé rodiny. V tomto prípade treba putovať do niektorého chrámu v diecéze, ktorý biskup určil na tento cieľ. Má to byť predovšetkým katedrálny chrám, ale môžu to byť aj pútnické chrámy a pod. Pri tejto púti si jednotliví veriaci alebo rodiny vykonajú krátku meditáciu, potom si obnovia vieru recitovaním Verím v Boha a Otcenáša a pomodlia sa na úmysel Svätého Otca.

Chorľavým veriacim, ktorí nemôžu ísť do jednotlivého z chrámov určených biskupom, stačí, keď navštívia vlastný farský kostol. Chorí nemusia navštíviť nijaký chrám. Stačí, aby sa duchovne spojili s úkonom na získanie odpustkov Svätého roku, ktorý vykonajú ich rodinní príslušníci alebo farnosť, a aby obetovali Bohu svoje modlitby a utrpenie. To isté platí aj pre starých ľudí z domovov dôchodcov a pre väzňov.

Podmienky na získanie plnomocných odpustkov Svätého roku sú tieto: Po prvé, zúčastniť sa, ako sme povedali, na bohoslužbách, ktoré sú určené na získanie odpustkov Svätého roku, alebo navštíviť chrám na to určený. Od tejto podmienky sú oslobodení chorľaví a chorí, ako aj ľudia v domoch dôchodcov a väzni.

Po druhé, pristúpiť k spovedi a k svätému prijímaniu. Na túto podmienku kladie Svätý Otec hlavný dôraz, lebo tu sa uskutočňuje skutočné zmierenie s Bohom a ľuďmi.

Po tretie, pomodliť sa, počas spomínaného úkonu, na úmysel Svätého Otca, najmä za to, aby zvesť o vykúpení mohla byť ohlasovaná všetkým ľuďom a aby ľudia v každej krajine na svete mohli slobodne vyznávať vieru v Krista. Napokon je vhodné pripomenúť, že odpustky možno aplikovať zosnulým.

Svätý rok otvorí pápež 25. marca 1933 o 17.00 hod. Pri tom otvorí na bazilike svätého Petra tzv. Svätú bránu, ktorá je symbolom nového priblíženia sa ku Kristovi. Svätý Otec vo svojej bule vyzýva všetkých biskupov na svete, aby aj oni v ten istý deň alebo v niektorý iný primeraný deň, slávnostne otvorili Svätý rok vo svojej diecéze.

PRÍHOVOR K REHOĽNÍKOM, KŇAZOM A BOHOSLOVCOM
z návštevy Sv. Otca v Mariazelli 13. septembra 1983

Milí spolupútnici ku Matke Božej v Mariazelli! Mária sa vydala na cestu a ponáhľala sa do mesta v hornatej krajine, v hornatom kraji. Mesto sa volalo Ain - Karim. Dnes sme sa my vydali na cestu a ponáhľali sme sa k nej do hornatého kraja v Štýrsku. Páter Magnus od sv. Lambrachta jej tu urobil stan. Viac ako 800 rokov prijíma tu pútnikov ako aj ich prosby a vďaky; tu v jej svätyni, v Mariazelli. Zďaleka prichádzali a prichádzajú pútnici so žezlom alebo s pútnickou palicou a odporúčajú seba a svojich, vždy znovu a znovu do jej ochrany; do orodovania Magna Mater Austriae, Mater Gentium Slavorum a Magna Hungarorum Domina /Veľkej Matky Rakúska, Matke slovanských národov a Veľkej Panej Maďarska/. Tým sa zaraďujú do veľkej púte národov, o čom sme práve čítali u proroka Izaiáša. Národy putujú k tvojmu svetlu a králi k tvojmu oslňujúcemu lesku. Pozri sa, pohliadni a obzri sa vôkol! Všetci sa zhromažďujú a prichádzajú k Tebe. Tvoje srdce sa chveje radosťou. Široko sa otvára. Aj v tejto hodine sa znovu otvára to materské srdce Máriino.

Milí bratia a sestry! Ako dodatok k veľkému Katolíckemu dňu, sme prišli k nej ako pútnici, nielen rakúskej diecézy a susedných národov, ale celá Cirkev jej Syna v zastúpení, aby sme sa zverili jej láske a starostlivosti.

Milí spolubratia v biskupskom úrade, v kňazstve a diakonáte, milí rehoľníci, milí seminaristi, novicky a novici! Milí bratia a sestry laici! Ako putujúci Boží ľud, všetci sme Bohom spoznaní, určení a povolani. Sme povolani byť účastní na bytosti a stvárňovaní jej Syna. Toto spoločné povolanie má v rôznych formách života a službách Cirkvi zvláštne razenie. Predsa nejestvuje v Cirkvi, ako v rodine medzi jednotlivými členmi a skupinami deliaca čiara. Všetci sú odkázaní jeden na druhého. Každý stvárňuje každého. Tak patrí moje stretnutie v týchto dňoch vám všetkým, moji milí veriaci bratia a sestry v Rakúsku. Moje slovo k politike, kultúre, k mládeži a ku chorým. A vám všetkým patria aj moje myšlienky o kňazstve, rehoľnom živote. Všetkých by som chcel vás odporúčať, zveriť pri osobnom vhlíbení sa do rozjímania pred jej obrazom. Dnešné evanjelium vrcholí vo vete: "Blažená, ktorá uve-

čila, že sa splní, čo jej povedal Pán". V tejto vete pozerá evanjelista z domu Alžbetinho späť do nazaretskej komôrky. Od rozhovoru týchto dvoch žien k rozhovoru Boha. Boh je Ten, ktorý začína rozhovor so sv. Pannou, s ľudstvom. Prvé je vždy reč Boha. Na počiatku bolo Slovo. Preto musí byť prvé, milí kňazi a rehoľníci, v našom duchovnom živote vedieť načúvať. Najprv musí byť Božie Slovo počuté, až potom môžeme odpovedať. Najprv musíme načúvať a až potom môžeme počúvať. Ticho a uzobranosť, duchovné čítanie, rozjímanie sú nepostrádateľné pre službu na ceste hlásateľom Slova, ktoré sa stalo telom. Mária je nám v tom vzorom. V evanjeliu ju vidíme ako veľkú mlčiacu, ako mlčiac počúvajúcu. V mlčaní je prameň Slova. Ona uchováva všetko a necháva dozrievať vo svojom srdci. V scéne Zvestovania poučenie Boha sa stáva samo od seba rozhovorom s Bohom. My ho sme oslovili a On nás počúva. Vyslovte teda pred Bohom, čo vás tlačí. Ďakujte Mu! Ďakujte Mu plní radosti za to, čo vám učinil. Za to, čo deň čo deň vašim prostredníctvom koná na druhých. Predneste Mu svoje starosti o tých, ktorí sú vám zverení: za deti, mládež, manželov, starých, chorých. Pristúpte pred Neho v ťažkostiach, neúspechoch vo vašej službe, predneste mu všetky vaše osobné žalosti a trápenia.

Milí kňazi a rehoľníci, modlitba je nenahraditeľnou súčasťou nášho povolania. Je tak podstatná, že kvôli nej mnohé iné, zdanlivo dôležitejšie môže a musí byť postavené do úzadia. Aj váš každodenný život v službe ľuďom, často až nadmieru naplnený, musí nájsť primeraný čas pre modlitbu. Tá nesmie chýbať. /Potlesk/. Modlitba a práca nesmú byť nikdy od seba oddelené. /Potlesk/. Keď svoju prácu pred Bohom premyslíme a Jemu odporúčame, sama sa stane modlitbou. /Potlesk/. Učte sa modliť! Čerpajte pri tom predovšetkým z bohatstva liturgie hodín a z Eucharistie, ktorá zvláštnym spôsobom má sprevádzať vašu dennú prácu. /Potlesk/. Učte sa v škole Pánovej tak sa modliť, že sa stanete majstrami modlitby a aj tých, ktorí sú vám zverení, budete môcť naučiť modliť sa. /Potlesk/. Keď učíte ľudí modliť sa, prinášate im ich často otrásenú vieru znovu do rozhovoru. Ona sa znovu ozve. Modlitbou ich znovu privádzate k Bohu a dáte ich životu znovu oporu a zmysel. /Potlesk/. Pozerám sa na vás plný nádeje, milí kandidá-

ti kňazstva, milé novicky a novici, už vaše semináre a noviciáty majú byť miestami uzobrať, modlitby a zacvičenia do dôverného obcovania s Pánom./Potlesk/. Viem, aké máte nové túžby po správnych cestách a že hľadáte nové cesty, aby ste vašu bytosť ešte hlbšie nechali preniknúť modlitbou. S vami všetkými sa chceme znovu učiť modliť sa. Nechajme sa strhnúť žalmistom Starého zákona, ktorý sa modlí: "Len jedno si prosím od Pána, po tom túžim: bývať v dome Pánovom po všetky dni svojho života, pozeráť na Pána a premýšľať v Jeho chráme"./Potlesk/.

Milí bratia a sestry, Božie slovo nás vedie do ticha, k nám samým, k stretnutiu s Ním. Ale nás to neoddeľuje. Božie slovo neizoluje, ale spája. /Potlesk/. V tichu rozhovoru s anjelom sa Mária dozvedá o Alžbetinom materstve. Z ticha tohto rozhovoru sa vyberie na cestu a ponáhľa sa k nej do hornatého judského kraja. Mária vie o Božom pôsobení na Alžbetu a rozpovie jej o Božom účinkovaní na nej samej. Vzácne modlitby sú darom tejto hodiny. "Ty si požehnaná medzi ženami a požehnaný je plod tvojho života". Tak odpovedá Alžbeta na Máriin pozdrav. A náš denný Magnificat je Máriina odpoveď Alžbete. Spomeňme si na evanjelium našej dnešnej pútnickej sv. omše. Boh nielen povoláva, aj pomáha povolanému toho druhého v jeho povolaní chápať a vzájomne jeden druhého prijať. Ježiš chce, aby povolání boli pri ňom. Nie však ako izolovaní jednotlivci, ale v spoločenstve. Celý Boží ľud a aj jednotlivé povolania v ňom, sú v communi s Pánom a medzi sebou. Ako u Márii a Alžbety. Toto spoločenstvo obsahuje život viery i každodenný život. To je obzvlášť zreteľné u Vás rehoľníkov. Vy žijete viac ako iní podľa príkladu prvotnej Cirkvi, v ktorej spoločenstvo veriacich bolo jedno srdce a jedna duša. Čím viac sa Vám podarí žiť vo Vašich spoločenstvách v pravej láske, tým dôraznejšie dosvedčujete hodnovernosť kresťanského posolstva. /Potlesk/. Vaša jednota zjavuje príchod Kristov, podľa slov koncilu a veľká apoštolská sila z nej vychádza.

Diecézni kňazi a diakoni, viem, že niektorí z vás trpia samotou. Mnohí z vás pre nedostatok kňazov ste vo svojej práci osamotení. Mnohí z vás cítite sa málo pochopení a prijatí vo sveste, ktorý je iný a vás a vaše posolstvo prežíva ako niečo cudzie. O to viac si to musíme premyslieť a pokúsiť sa konkrétne

žiť, čo hovorí koncil o spoločenstve medzi kňazmi. Aj vy, svetskí kňazi a diakoni, nie ste v skutočnosti celkom sami. Vás spája vrúcne spoločenstvo osudu. Pretože vašim svätením a poslaním ste, ako koncil vážne zdôrazňuje, spojení v celkom úzkom bratstve, vo vrúcnom sviatostnom bratstve. Ste spojení s vašimi spolubratmi putom lásky, modlitby a všestrannej spolupráce. Snažte sa, milí spolubratia, túto obšťastňujúcu skutočnosť obsiahnutú vo sviatosti kňazstva žiť v živom kňazskom spoločenstve. To robíme aj my, pápež a biskupi, ako našu spoločnú záležitosť. /Potlesk/.

Robme všetko, čo je s Božou pomocou v našej moci, aby sme jeden druhého bratsky prijali, vzájomne znášali a tak spoločne vydávali svedectvo o Kristovi. /Potlesk/. Čistota pre kráľovstvo Božie vás kňazov a rehoľníkov robí slobodnejšími pre spoločenstvo s Kristom a pre službu človeku. Oslobodzuje vás a robí vás voľnejšími pre čoraz užšie a hlbšie spoločenstvo medzi sebou.

Nenechajme sa od nikoho a od ničoho pokúšať. Túto veľkodušnú dispozitelnosť si nenechajte umenšovať ani vziať. /Potlesk/. Radšej ju robte plodnou pre váš život, vašu službu k spásu človeka. /Potl/.

Milí kandidáti kňazstva v seminároch, vy ste plní ideí o službe a živote kňazov v našej dobe. Chceme sa s vami otvoriť pre to, čo duch spoločenstvu hovorí. Zároveň vás prosím: žite vaše ideály už teraz, práve idál spoločenstva medzi sebou a to v živote viery, štúdiá a vo voľnom čase. Čím jeau rehoľníkov a kňazov viac ducha spoločenstva, tým účinnejšia je ich služba. Od spôsobu, akým žijú v spoločenstve, závisí, či viac mladých ľudí sa odváži urobiť krok do kňazského a rehoľného povolania. /Potlesk/. Tam, kde sú živé spoločenstvá, tam, kde dušpastieri bratsky spolužijú a spolupracujú, tam, kde sa kňazi a laici v jednotu Kristovho tela spájajú, tam je najviac povolaní. /Potlesk/.

Milí bratia a sestry, je to pre mňa zvláštna radosť, tieto slová tu, pri milostnom obraze Matky Božej Mariazellskej, vám predniesť. Ako Matka Božia a Matka Cirkvi je Mária zvláštnym spôsobom aj Matkou tých, ktorí v dejinách pokračujú v poslaní jej Syna. V jej povolaní, v jej bezvýhradnom "áno" k anjelovmu posolstvu, v jej chválospeve na milosrdenstvo Božie v Magnificate, spoznávame tajomstvo a veľkosť nášho vlastného povlania. /Potlesk/. K vernému "áno", k jej vyvoleniu a poslania sa v nej Božie Slovo stalo dejinnou skutočnosťou. Tým sa večné rozhodnutie Božie uskutočnilo,

o čom sv. Pavol hovorí v dnešnom druhom čítaní: "Lebo, ktorých si vyvolil, tých aj predurčil, aby sa pretvorili na obraz jeho Syna a on sa stal prvorodeným v množstve bratov. Tých, ktorých takto predurčil, tých aj povolal a ktorých povolal, tým dal aj ospravedlnenie, ktorým dal ospravedlnenie, tých aj oslávil. Skrz jej veriacu poslušnosť voči anjelovmu slovu vstúpila Mária do stredobodu Božieho plánu spásy. Jej materstvom sa stal jej Syn našim bratom, aby sme sa mu stali podobnými v spravodlivosti a v sláve. Tak hovorí sv. Pavol dnes ďalej: "Ktorých povolal, tých aj ospravedlnil a ktorým dal ospravedlnenie, tých aj oslávil". Povýšenie človeka až k účasti na sláve sv. Trojice sa uskutočňuje skrze Krista, Syna Božieho, ktorý sa verným Máriiným "Fiat" stal Synom človeka. Áno, skutočne, blahoslavená, ktorá uverila. Hľa, odvtedy blahoslavenou ju budú nazývať všetky pokolenia. /Potlesk/.

Áno, milí bratia a sestry, blažení aj my, ktorí sme uverili ako Mária a z nášho osobného stretnutia s Bohom vstaneme, aby sme obyvateľom vrchov a dolín všetkých krajín a kontinentov ohlasovali, čo sa v lone Márie, v Kristovi jej Synovi a v nás, v jeho bratoch uskutočnilo, aké veľké veci nám urobil. /Potlesk/. Lebo tak nám hovorí prorok Izaiáš v prvom čítaní: "Tma pokrýva zem a národy. Ale nad tebou vychádza svetlo Pánovo, Jeho sláva je nad tebou". Vierou Máriinou vyšlo svetlo Božie a osvetľuje nový Jeruzalem. Je to zažiarenie slávy Najvyššieho, toho Svetla, ktoré od počiatku osvetľuje každého človeka a chce v Kristovi všetkým ľuďom svietiť. Preto sme poverení ohlasovať. Nech je svetlo Pánovo nad všetkými. /Potl./ Ten, kto má duchovné povolanie, tomu platí toto poslanie Cirkvi zvláštnym spôsobom. Kristus nepovolal svojich učeníkov iba do svojej dôvernej blízkosti, ale ich posielal aj von k ľuďom.

"Choďte do celého sveta a ohlasujte evanjelium všetkému stvoreniu". V tejto súvislosti pozdravujem všetkých vašich bratov a sestry v misiách /potlesk/, ktoré spolu s cirkevnými pomocníkmi vo vývojových krajinách ohlasujú radostné posolstvo. Ohlasujú slovo sociálnymi skutkami. /Potlesk/. Kdekoľvek a ktokoľvek ste a kdekoľvek pracujete, vaše duchovné poverenie je vždy rovnaké. Všetci musíte z toho Svetla svietiť, v tme a v tieni smrti. Je vašim poslaním, či ste kňazom v mestskej farnosti, alebo sa staráte o malú obec, či pôsobíte ako rehoľníci a rehoľnice v školách alebo sa staráte o sociálne prípady a o chorých a starých, alebo ste pre cho-

robu alebo starobu v zdanlivej nečinnosti. Práve s vami chorými a starými kňazmi a rehoľníkmi sa cítim v tejto hodine zvlášť spojený. Niektorých z vás potom osobne pozdravím. /Potlesk/. Vašej starosti a vašim spomienkam odporúčam celú Cirkev. Vaša misia nepozná hraníc. Vašou rečou je modlitba a utrpenie, ktoré vždy s odvahou znovu prijímate. /Potlesk/. Aj vás posielal Pán vždy znovu a znovu. Vaša osobitná služba - modlitba a utrpenie - je v poslaní Cirkvi nenahraditeľná. /Potlesk/. Na konci svojho života Pán už tiež nekázal. Vzal iba svoj kríž a niesol ho i trpel, kým nebolo všetko dokonané.

Milí bratia a sestry, kňazi a rehoľníčky a vy všetci, ktorí sa chystáte na tieto duchovné polania, Pán si vás vyvolil, aby ste v modlitbe a uzobranosti boli pri Ňom, aby ste Vaše povolanie v spoločenstve prežívali, a aby ste Jeho spásu roznášali k ľuďom. Na konci eucharistickej slávnosti odovzdávam toto vaše povolanie materskej ochrane milostivej Matke z Mariazellu. /Potlesk/. Zhrnúc túto púť, chcel by som Vám dať to, čo Mária sama vám i mne z tejto svätynie chce dať na cestu je slovo, ktoré iste aj vy často sami sa modlíte. Verš dnešného responzória. S ním by som chcel veľkú tému Katolíckeho dňa skrz Máriu zapísať do srdiec:

Dúfajte v Pána! Majte odvalu a dúfajte v Pána!

Amen.

Otec arcibiskup JOZEF TOMKO

VIANOČNÝ PRÍHOVOR

Vianoce sa nám zapísali do duše už od detstva a zanechali v nás dojem čohosi tajomne krásneho, dobrého a veľkého. Na Vianoce každý z nás objaví v sebe dobrotu. Cíti sa akoby povinný prejaviť dobrotuk iným. Akési tajomné dojatie, pocit hlbokkej ľudskosti a štedroty visí vo vzduchu a prejavuje sa v rodinných stretnutiach, v návštevách príbuzných a priateľov, návratom do rodných domkov, výmenou darčiek a pozdravov. A k tomu tá povznesená atmosféra: stromček, sviečky, azda i jasličky, koledy, polnočná, jasavá Glória - a spomienky.

Celé toto citové a dojmové ovzdušie je pekné a hodnotné, ale také Vianoce by mohli zanechať skôr smútok ako radosť v srdci.

Spomienky na detstvo sú už teraz minulosťou. Kúzla rodiny, zhromaždenej pri svätovečernom stole ľahko uletí. Sviečky a svetlá dohasnú. Darčeky sa opotrebujú, poézia sa rozplynie ako sen. Po Vianociach by zostala zase len tvrdá skutočnosť života so svojimi bojmi uprostred ľudí, ktorí skrývajú alebo uplatňujú svoju ľudskosť podľa slov tvrdosti, egoizmu, svojvôle, násilia, surovej moci. A predsa, prameň vianočnej radosti, pokoja, ľudskosti, nie je fantáziou, legendou, mýtom, poéziou, ale je to ozajstná skutočnosť - a k tomu ešte skutočnosť trvalá, čo môže mne, tebe, nám všetkým zaručiť stály pokoj srdca a trvalý mier duše, za hocakých okolností a v hocakých podmienkach.

Prameňom tejto radosti je historická udalosť, ktorá sa odohrala pred dvetisíc rokmi, ale ostáva skutočnosťou aj dnes, aj zajtra, aj pre mňa, pre teba, pre každého z nás. Je to udalosť, ktorú Lukáš opisuje s dôslednosťou a presnosťou historika: za súpisu obyvateľstva, ktorý nariadil cisár August, za vladárenia Quiriniovho v Sýrii, v mestečku Betleheme, ako to dávno predpovedal Micheáš... Je to udalosť, ktorú sa dozvedeli betlehemskí pastieri ozaj, ako radostnú novinu, určenú pre všetkých ľudí: hľa, zvestujem vám veľkú radosť, ktorá platí všetkému ľudu, lebo dnes sa vám v meste Dávidovom narodil Spasiteľ, Mesiáš a Pán. A toto vám bude znamením: nájdete Dieťa zavinuté do plienok a uložené v jaslách.

Toto Dieťa je tajomstvom radosti. Bezmocné, milé, útle Dieťa, ako iné deti. Môže vzbudiť iba ľudské, peknoduché city. Pritom však to Dieťa je náš Spasiteľ a Pán. Viac a hlbšie nám to dosvedčuje evanjelista Ján, keď nám vyjaval samé korene milosti: toto Dieťa je Boží Syn, Boh sám, Božie Slovo, ktoré bolo na počiatku. Na počiatku bolo Slovo a Slovo bolo u Boha a Bohom bolo Slovo. V ňom bol život a ten život bol svetlom ľudí a Slovo sa stalo telom a prebývalo medzi nami. Boh sa stal človekom. Tak Boh miloval svet, že svojho jednorodučeného Syna dal za nás. Boh sa nám stal nesmierne blízkym v betlehemskej Dieťati. Kristus je už naveky, i teraz, Bohočlovek, náš živý, skutočný brat, náš Emanuel, Boh s nami, náš priateľ a zároveň náš Pán a Boh.

Hodina vtelenia i spasenia bije teda aj teraz. Betlehem je nám aj dnes blízky, na dosah ruky. My sa radujeme zo skutočnosti, ktorá trvá stále. Stačí za ňou siahnúť rukou. Kristus je život

a ten život je svetlom ľudí, svetlom, ktoré však treba prijať s vierou a ochotou. Ján nám pripomína: Slovo bolo vo svete a svet skrze neho povstal, ale svet ho nepoznal. Toto svetlo svieti vo tme, ale tma ho neprijala.

Zažnime teda sviečky na stromčeku, ale zároveň otvoríme naplno svoje srdcia Svetlu - Kristovi. Jeho láska, jeho odpusteniu, milosti, pokoju. V ňom nájdeme ozajstnú vianočnú radosť, nevinnú radosť detí, lebo naozaj tým, čo ho prijali, dal moc stať sa dieťkami Božími.

Kristus práve preto, že je Boh aj človek, nás naučil správne hodnotiť celú našu existenciu: smrť a večnosť, prácu a odpočinok, slobodu a utláčanie, dôstojnosť a poníženie človeka. Lebo On v plnej miere odhaľuje človeka človeku a dáva mu najavo vznešenosť jeho povolania - ako hovorí II. vatikánsky koncil.

Drahí rodáci,
prajem Vám zo srdca, aby ste prežili Vianoce, ktoré majú svoj plný význam, aby ste otvorili dokorán srdcia Kristovi a Jeho svetlu, čo žiari z Betlehema, aby ste si uvedomili a precítili Jeho stálu prítomnosť medzi nami a s nami. Aby ste žili ako deti Božie, ako jedna rodina nebeského Otca. Aby Slovo, ktoré sa stalo telom, prebývalo medzi nami!

Otec biskup DOMINIK HRUŠOVSKÝ
PRÍHOVOR KU KŇAZOM

Drahí splubratia!

Adventná príprava na Pánov príchod sa chýli ku koncu. Slávenie Vianoc je už tu, všetky okolnosti nám to pripomínajú. Vďaka rádiu, môžeme sa na pár chvíľ zastaviť a zamyslieť, my kňazi, o zmysle Vianoc pre nás. Ktorej myšlienke však dať prednosť a ktorej sa zrieknuť?

Známy duchovný spisovateľ, benediktínsky opát Colombo Marni-jó vo svojom diele "Kristus, ideál kňaza", hľadá na Vianoce ako na prvý kňazský úkon Bohočloveka: Syn Boží prišiel na svet, aby bol kňazom. Ako poslaný od Otca, prichádza spasit' človeka. Jeho život a jeho dielo sú životom a dielom kňaza. Kristovo kňazské poslanie vrcholí na kríži smrťou a dostáva slávnostné pečatenie zmŕtvychvstaním. No od prvej chvíle počatia, od okamihu vstupu

Syna Božieho do ľudských dejín, od chvíle vtelenia Ježiš Kristus je kňazom, poslaným od Otca.

Preto list Židom o ňom píše: "Vstupujúc do sveta, hovorí: obetu ani dar si nechcel, telo si mi utvoril. V obetách zápalných a za hriechy nemal si zaľúbenie, preto som povedal: hľa, tu som! Vo zvitku knihy je o mne napísané, aby som plnil tvoju vôľu, Bože". Ježiš v Betleheme, Ježiš na kríži, Ježiš oslávený - to je ten istý Ježiš Kristus, Bohočlovek, Veľkňaz. My, biskupi a kňazi, sme účastníkmi na jeho kňazstve ako pokračovatelia poslania, ktoré On, poslaný od Otca, zveril apoštolom. Právom hľadáme teda na Vianoce, na sviatky vtelenia a narodenia Bohočloveka, ako na začiatkový, úvodný úkon Krista-Veľkňaza, v jeho tuzemskom poslaní a činnosti a preto i ako na prameň nášho kňazstva, našej kňazskej služby a práce. Táto myšlienka azda môže usmerniť naše úvahy, rozjímania a rozhodnutia v tomto období. Vraciame sa tak ku koreňom, k základom svojho povolania, svojej kňazskej služby v tom duchu, v ktorom Pavol upomína Timoteja: "Roznečuj v sebe dar Boží, ktorého sa ti dostalo vkladáním mojich rúk".

O každej ľudskej ustanovizni, ba o každej hodnote, čo trvá v čase, totiž platí, že ak chce zostať životnou a nechce pomaly vysychať, musí sa neprestajne vracieť ku koreňom, z ktorých vyrástla - k myšlienke, z ktorej sa zrodila. Platí to i o našom kňazstve ako o ustanovizni v Cirkvi, i ako osobnom dare, čo sme od Boha dostali povolaním do kňazskej služby. Veď chvíľa, keď sme si prvýkrát jasne uvedomili, že nás Boh volá za kňaza, je akoby našimi osobnými Vianocami. Je potrebné vracieť sa k nej neprestajne, lebo v tých chvíľach vari naša odpoveď na Božie volanie bola najzrodnejšia a najveľkodušnejšia. A teraz, v tomto čase, oboje Vianoce sa spájajú v jediný súzvuk, priomínajúc nám príchod Krista-Veľkňaza na zem, i jeho príchod do nášho kňazského srdca a života prvým volaním, prvým klopaním, čo bolo spečatené pri vysviacke našim "ad sum - tu som"!

Lenže my vieme veľmi dobre, že náuka o sviatosti kňazstva nie je vyčerpaná týmito myšlienkami. Kňazská služba, to je veľký Boží dar Cirkvi a ľuďom a preto je neopísateľne hlboká, ako všetko, čo pochádza z Božej ruky. Dovoľte mi preto, bratia, teraz na Vianoce jednu malú prosbu: oživujme v sebe neprestajne, denno-denne

tento Boží dar. Prehlbujme v sebe stále vieroučné pravdy a teologickú náuku o kňazstve.

Preštudovali a prerozjímali sme už všetko, čo hovorí Druhý vatikánsky koncil o kňazstve?

Sledujeme pozorne a s láskou prejavy ku kňazom a o kňazoch, čo vychádzajú z kňazského srdca sv. Otca Jána Pavla II.? Tu je vari na mieste i taká malá praktická poznámka: v slovenčine nemáme veľa literatúry o kňazstve, hoci dnes je to jedno z oddelení teológie, o ktorom sa najviac diskutuje a píše. Nebolo by dobré osvojiť si niektorú cudziu reč, aby sme si takto otvorili prístup k literatúre, ktorou inorečoví spolubratia oplývajú? Je pravda, že sa dnes popísalo i veľa vecí, o ktorých sa dá diskutovať. Ba, s mnohými nemožno súhlasiť. To je však iná otázka. Nevedomnosť je väčším nebezpečenstvom, než niektoré polopravdy, alebo prehnané mielenky! Na šťastie, v učiteľskom úrade Cirkvi a v jeho výkonných orgánoch máme aj správne usmernenie. V tomto zmysle prijímame s vďačnosťou i nedávny list posvätnej Kongregácie pre vieroučné otázky "O niektorých problémoch, týkajúcich sa vykonávateľa Eucharistie", teda nás kňazov. Druhou myšlienkou, ktorá sa nám akosi sama ponúka práve po tieto dni, je úvaha o novom cirkevnom zákonníku, ktorý vstúpil do platnosti na 1. adventnú nedeľu. Pastiersky list slovenských otcov biskupov o tomto predmete sa čítal pri nedeľných bohoslužbách pred niekoľkými dňami. Predmetom našej úvahy nemôže byť podrobný rozbor. Ba ani stručný prehľad nového právneho poriadku v Cirkvi. Iste však bude užitočné poukázať na to, ako nové cirkevné právo pokračuje tam, kde II. vatikánsky koncil skončil. V stredu, 7. decembra 1983, usporiadala diecéza Porto a Sancta Ruffina na predmestí Ríma, kam územne patrí i Slovenský ústav sv. Cyrila a Metoda, schôdzku všetkých kňazov. Stretnutie viedol miestny biskup, otec arcibiskup Pangrácio a prednášky o novom práve mal dekan právnickej fakulty rímskej Saleziánskej univerzity, prof. Bertone, ktorý bol i spolupracovníkom pri tvorbe nového zákonníka. Tak miestny biskup, ako prednášateľ zdôraznil, že ide o veľkú novotu nie natoľko v obsahu, v rozdelení na jednotlivých úpravách, ale skôr v duchu, akým sa nový kódex nesie. Je to duch pozitívny, kladný, ktorý ukazuje cestu.

a smer. Nepoukazuje natoľko na prekážky, na úskalia, ktorým sa treba vyhýbať. A aj pri trestoch podčiarkuje najmä ich liečivú úlohu. Nový duch však neznačí nejakú úľavu v požiadavkách. Bolo by pomýlené vidieť v novom spôsobe predstavovania cirkevných predpisov da- jakú rozriedenú miešaniu úľav. V pokoncilovom období bolo často počuť o koncilovom duchu. A vyzeralo to tak, ako keby tento výraz mal ospravedlniť každú slabosť a často i každý viac-menej vtipný nápad alebo uvoľnenie cirkevnej disciplíny. Koncil - a tak i nový kódex - bráni kresťanskú slobodu ducha, teda skutočnú slobodu, o a- kej hovorí apoštol Pavol, ktorá stvárňovala svätých a nedovoľovala, aby sa pod jej rúškom skrývali slabosti, ba dokonca i neporiadky a neresti. Pokoncilový duch je duch náročnosti a zodpovednosti. U- kazuje nám cieľ, vzácne hodnoty, ku ktorým máme kráčať. Dáva nám i prostriedky. No predovšetkým poukazuje na potrebu správneho for- movania svedomia, čo nehľadá úskoky, lež sa veľkodušne dáva Bohu, aby v nás mohla jeho milosť plnšie pôsobiť. To platí i o novom cir- kevnom práve a dobre je mať to vždy na zreteli.

Dovoľte mi nakoniec, milí spolubratia, malú osobnú spomienku: pred 33 rokmi, 23. decembra 1950, boli v Lateránskej bazilike v Ríme, kňazské vysviacky. Medzi novokňazmi bolo i šesť českých a šesť slo- venských bohoslovcov z Kolégia sv. Jána Nepomuckého. Vedľa mňa - - i ja som bol vtedy vysvätený - bol 74. ročný Angličan. Keď sme vstávali po litániách ku všetkým svätým, musel som mu pomáhať. Dnes hľadím na túto udalosť skoro ako na symbol, predzvesť, lebo biskup má v Cirkvi aj túto úlohu: **d r ž a ť a d v í h a ť !** V tomto duchu Vás všetkých, milí spolubratia, kňazi diecézni i rehoľní, zo srdca pozdravujem a uisťujem, že na Vás denne myslím pred Pánom Bohom. Pozdravujem i Vás, rehoľní bratia, s vďačnou myslou za všet- ko, čo ste v Cirkvi znamenali a vykonali., čo v nej znamenáte a ko- náte. Nech Vás všetkých tohoročné Vianoce naplnia novým odhodlaním novou silou a vo vytrvalosti v povolání a vernosti všetkým tým zá- väzkom, ktoré pre nás vyvierajú z Betlehema a kladú každého z nás na rovinu plnej dôstojnosti človeka. So želaním milostiplných Via- noc, Vám dávam i svoje biskupské požehnanie:

Nech Vás žehná všemohúci Boh: Otec i Syn i Duch svätý. Amen.

PRÍHOVOR MONS. MICHALA RUSNÁKA,
biskupa slovenskej gréckokatolíckej diecézy v Kanade

Drahí bratia a sestry, slovenskí gréckokatolíci!

Dejiny nás učia, že život nie je možný bez utrpenia. Utrpenie má svoj eschatologický význam. Človek ho prežíva, berie na ňom účasť, ale iba Kristus mu dáva zmysel. Preto ho len z Božej perspektívy možno porozumieť a s úspechom prežívať. Z čisto ľudského hľadiska dejiny sú často nejasné, nespravodlivé, nevysvetliteľné, bez zmyslu a perspektív. Z Božieho hľadiska ľudské dejiny sú totožné s Božími dejinami lásky a ľudského spasenia. V Bohu dosiahneme svoj eschatologický zmysel.

Už na prvej stránke svätého Písma Starého zákona sú ľudské dejiny jasne Bohom predpovedané: nepriateľstvo položím medzi tebou - Satan - a medzi ženou. Medzi jej semenom a tvojím semenom. Medzi jej potomstvom a tvojím potomstvom. Pýtame sa: aký bude výsledok tohoto nepriateľstva a boja? A Boh pokračuje: Ona potrie tvoju hlavu - Satan!

Obsahom ľudských dejín je teda neprestajný boj medzi Ženou a Satanom, medzi jej a jeho potomstvom. Svet preto bude vždy rozdelený na dobrých a na zlých. A príčinou všetkých nešťastí a nepokojov bude vždy toto historické nepriateľstvo, boj medzi Ženou a Satanom. Do tohto nemilosrdného boja bude zapojený každý človek. Tu nie je možná neutralita, lebo je nemožné slúžiť súčasne dvom pánom. Tu niet sebeckého diplomatického riešenia, "lebo, kto nie je so mnou, je proti mne".

Mária vedie svoje potomstvo k istému víťazstvu. Preniknúť hlboko túto pravdu kresťanskej histórie, často o nej rozjímať a plne si uvedomiť význam nášho osobného života a utrpenia v rámci ľudských, kresťansky chápaných dejín, je preto otázkou života a smrti pre každého jedného z nás. Kto z nás chce celý život trpieť, obetovať a nakoniec prehrať svoj životný boj? Jedine Mária nás neomylnne povedie k istému víťazstvu. Ľudské dejiny z ľudského hľadiska - tak ako všetko Božie - vyzerajú často smiešne a slabé. Boh si vždy v histórii volil slabých, aby zahanbil mocných. A do základov svojho kráľovstva vyberal si kamene, ktoré ľudskí stavitelia zavrhnú a odhodili.

Ktorý Boh je taký mocný ako náš Boh - Boh, čo tvorí zázraky? -

pýta sa žalmista.

Drahí bratia a sestry, delia nás ľudské dial'avy, delia nás naše životné plány a túžby, problémy, filozofie, politické a sociálne rozdiely. Len jedno nech nás nikdy nedelí: naše spoločné, katolícke, cyrilomatodské ideály, totožné volanie našich srdc po spasení našich duší. Život je boj práve o tieto hodnoty. Tomuto boju sa nikto nevyhne, bez ohľadu, pod akou zástavou či ideológiou bude bojovať. Keď skutočne chceme zvíťaziť, pamätajme na Božiu predpoveď: Ona, Mária, potrie tvoju hlavu, Satan! Zjednotte sa pod jej presväтым vedením a s dôverou k nej volajte: Na príhovor Bohorodičky, Spasiteľa spas nás! A svojim nepriateľom častejšie pripomínajte: robte pokánie, lebo Boh je známy!

Gréckokatolícka cirkev na Ukrajine

Ako je známe, gréckokatolícka cirkev v Haliči, na Ukrajine, bola až do roku 1946 najpočetnejšou gréckokatolíckou cirkvou na svete. Mala 3,5 milióna veriacich. V roku 1946 bola však násilne zrušená. Odvtedy prešlo 37 rokov a o živote tejto cirkvi sa žiaľbohu, dostáva veľmi málo správ, tak do východoeurópskych, ako aj do západoeurópskych krajín. V poslednom čase však kardinál Jozef Slipyj podal o tejto cirkvi niektoré informácie, ktoré boli uverejnené aj na stránkach časopisu dobročinnnej katolíckej organizácie "Pomoc trpiacej cirkvi", so sídlom v západonemeckom meste Königsteine. Podľa týchto správ, v roku 1946, keď gréckokatolícka cirkev na Ukrajine bola násilne zrušená, zomrelo:

10 biskupov, 1400 kňazov, 800 rehoľných sestier a desattisíce veriacich. Kardinál Slipyj sa v spomínaných informáciách odvolával na listy, ktoré dostal z Ukrajiny do Vatikánu. Inapriek krutému prenasledovaniu, gréckokatolícka cirkev tam naďalej žije a má aspoň 4 milióny veriacich. Dokazujú to kňazské svätenia mladých lekárov, inžinierov, právnikov, ktorí tajne, študujú bohoslovie a sú potom na základe doporučenia svätení za kňazov tajnými biskupmi. Tak v roku 1975 bolo naraz, na jednom mieste, vysvätených 12 kňazov. Vysviacka bola v pivnici, pred ktorou konalo stráž niekoľko dôveryhodných mužov. Ani biskup, ani prítomní kňazi, ani novokňazi nemali na sebe žiadne liturgické rúcha. Kňazi cez týždeň pracujú vo svojom občianskom povolaní a v nedeľu vysluhujú veriacim

sviatosti a slúžia liturgiu.

Ukrajinskí gréckokatolícki biskupi, zhromaždení na synode v Ríme začiatkom roku 1981, poslali tejto cirkvi svoj spoločný pastiersky list, v ktorom všetkých - tak duchovenstvo - ako i veriacich - povzbudzujú k vytrvalosti a vernosti.

PÄTROČNÉ PÁPEŽSKÉ OBDOBIE JÁNA PAVLA II.

V nedeľu, 16. 10. 1983 sme si pripomenuli piate výročie zvolenia nového pápeža. Stal sa ním po prvý raz od r.1523 človek ne-talianskeho pôvodu - krakovský arcibiskup Karol Wojtyła.

Habemus papam!

Z tohto oficiálneho oznámenia o zvolení nového pápeža, prežil dnes 63-ročný Ján Pavol II. mnohé radostné i menej radostné chvíle. K tým menej radostným patrilo pokus o jeho zavraždenie v máji 1981. Atentát zanechal stopy na jeho telesnej kondícii, no nedokázal uhasiť humánnu zápaľ Svätého Otca. Párve tento zápaľ, táto spontánna potreba komunikovať ľuďom to, čo je v človeku božské, bol a je pre Jána Pavla II. nevyčerpatelným, vďačným žriedlom radosti. O túto povznášajúcu radosť sa delí s ľuďmi všade tam, kam ho vedú jeho púte.

Od svojej intronizácie podnikol pápež vyše dvadsať ciest. A to do Južnej Ameriky, do Ázie, do NSR, Rakúska, ale aj do rodného Poľska. Ročne precestuje viac ako 50 000 km. Tri až štyrikrát do roka navštevuje aj rôzne oblasti Talianska. Dodnes predniesol stovky prejavov, poskytol niekoľko tisíc audiencií, predsedal na oslavách Svätého roka a vydal tri encykliky.

Niektorí vatikánski činovníci zaujali k pápežovým cestám kritický postoj, vraj je častejšie preč ako vo Vatikáne, čím údajne trpí každodenná práca cirkvených úradov. Taká je však jedna z najcharakteristickejších črt Jána Pavla II. Byrokracia musí ustúpiť bezprostrednému styku s veriacimi, s trpiacimi, chorými a starými ľuďmi, ale aj s mládežou. Na rok 1984 má už Ján Pavol II. naplánované dve púte. Prvá z nich ho povedie do Južnej Kórey, druhá do Kanady.

Prvých päť rokov pápežského úradu Jána Pavla II. poznačila nebyvalá otvorenosť Cirkvi k obyčajným ľuďom. V očiach Svätého

Otca Cirkev a kňazi nemajú monopol na šírenie Božieho slova. Náboženský angažovaní majú byť práve tak laici, mládežnícke organizácie, robotnícke združenia a pod. Hoci je Ján Pavol II. doktorom filozofie a teológie, básnikom a lingvistom, plynule ovládajúcim niekoľko svetových rečí, k robotníckej triede má veľmi blízko. Možno je to aj tým, že sám svojho času pracoval ako baník a robotník v chemickej továrni.

O tom, akú váhu má jeho slovo medzi obyčajnými ľuďmi, sa svet presvedčil pri príležitosti jeho dvoch návštev v rodnom Poľsku, ku ktorému má z pochopiteľných príčin osobitný vzťah.

Pokiaľ ide o najpálčivejší problém našej doby - o otázku odzbrojovania - Ján Pavol II. sa na rozdiel od amerických alebo škandinávskych cirkevných hodnostárov vyhýba priamym výzvam na jednotlivých politikov, aby prestali so zbrojením. Niektoré z jeho prejavov, ako napríklad jeho hirošimská výzva proti vojne alebo viacrásobné vystúpenie za zachovanie života, prispeli však nepochybne k posilneniu diskusií na túto tému vo vnútri katolíckej Cirkvi.

Pápež Ján Pavol II. spomenul piate výročie svojho zvolenia, ako aj 25. výročie svojho vysvätenia za krakovského biskupa na osobitnej omši na svätopeterskom námestí v Ríme, v nedeľu 16.10.1983. "V deň, na ktorý pripadá piate výročie môjho vykonávania misie svätého Petra v Ríme a v roku, ktorý je 25-tým od mojej vysviacky na biskupa, sú mi Vaše modlitby výnimočne drahé a vzácne. V našej doterajšej spoločnej Eucharistii musíme pokračovať s rukami zdvihnutými k Bohu - a to napriek ľudskej slabosti a nehodnosti. Nesmieme sa unaviť alebo znechutiť pod vplyvom skúseností našej doby, pod vplyvom hrozieb, ktoré visia nad ľudským spoločenstvom. Uprostred vojen a utrpenia toľkých srdc a ľudských duší, nesmieme povoliť šírenie svedectva, že Boh láska. Láska je od Boha. Musíme veriť v lásku!"

Ján Pavol II. sa potom modlil k Panne Márii:

"Vkladajúc do Tvojich rúk Matka Božia, osudy všetkých ľudí a národov, zverujeme Tvojmu Srdcu aj starostlivosť o celý náš svet. Nepoškvrnené Srdce Matky Božej, pomôž nám zvíťaziť nad hrozbou zla, ktoré tak ľahko zapúšťa korene v srdciach ľudí, ktorého zhubný vplyv umára našu dnešnú spoločnosť.

Oslobod' nás od hladu a od vojen!

Oslobod' nás od atómovej vojny, od nepredstaviteľnej záhuby, od sebazničenia!

Oslobod' nás od hriechu ničenia života v jeho zárodku!

Oslobod' nás od nenávisťi a od ponižovania dôstojnosti božích synov"!

Pápež potom uzavrel svoju modlitbu takto:

"Oslobod' nás od každej národnej a medzinárodnej nespravodlivosti!

Oslobod' nás od sklonu šliapať po Božích prikázaniach!

Oslobod' nás od hriechov páchaných proti Duchu Svätému"!

Prijmi, Matka Božia, túto modlitbu, plnú utrpenia všetkých ľudí, celých ľudských spoločností. Kiežby sa nekonečná sila milosrdnej lásky znova prejavila v dejinách ľudstva. Kiežby zastavila všetko zlo. Kiežby premenila ľudské svedomie. Kiežby svetlo Tvojho Nepoškvrneného Srdca bolo svetlom nádeje pre všetkých"!

AUDIENČNÝ PREJAV JÁNA PAVLA II. NA DEŇ PAMIATKY ZOSNULÝCH

Očakávam vzkriesenie, mŕtvych a život budúceho veku. Dnes, v deň liturgickej spomienky na všetkých zomrelých, naša myseľ sa pozastavuje pri zástupe bratov, ktorí nás predišli do večnosti. Sme pozvaní znovu nadviazať v hĺbke srdca ten dialóg, ktorý smrť nemá prerušiť. Nejestvuje azda osoba, ktorá by nemala príbuzných, priateľov alebo známych, na ktorých by nespomínala. Niet azda rodiny, ktorá by na nevracala k svojmu pôvodnému rodu v pocite žiaľu, s ľudskou alebo kresťanskou úctou. Naša spomienka chce ísť však ďalej od oprávnených a drahých citových pút, rozširiac sa na celý svetový horizont. Takto sa dostávame ku všetkým zomrelým, kdekoľvek by boli pochovaní, v každom kúte sveta: od veľkomestských cintorínov až po cintorín tej najskromnejšej dedinky. Za všetkých, s bratským srdcom, povznášame zbožnú modlitbu k Pánovi života a smrti. Spomienkový deň na všetkých verných zomrelých, má byť dňom reflexie, zvlášť v tomto mimoriadnom Jubilejnom roku vykúpenia. V skutočnosti, spomienka na všetkých zosnulých nás privádza k rozjímaniu predovšetkým o eschatologickom poslanstve kresťanstva. Na základe zjaveného slova Krista Vykupiteľa, sme si istí

dĺžky času, ktorý sme dostali k dispozícii.

Autor listu Židom napomína: Na ľudí čaká raz smrť a po nej súd. Svätý rok vykúpenia nám osobitne pripomína, že Kristus prišiel na to, aby nám priniesol Boží dar vykúpiť ľudstvo od hriechu a odpustiť viny. Preto musíme žiť v Božej prítomnosti: prostredníctvom modlitby, častej spovede a Eucharistie. Musíme žiť v pokoji s Bohom, so sebou a so všetkými.

Celé Ježišovo učenie alebo celé jeho správanie sa smerujú k večným skutočnostiam, k dosiahnutiu ktorých Božský Majster neváha vyžadovať tvrdé sebazapieranie a ťažké obete. Skutočnosť smrti nemá robiť náš život smutný, ani ho brzdiť v jeho činnosti. Má ho však urobiť najkrajnejšie vážnym.

Autor listu Židom upozorňuje, že nemáme tu trvalej valsti, ale budúcu očakávame. A v liste Rimanom sv. Pavol nám pripomína, že utrpenie tohoto času nemožno ani porovnať s budúcou slávou, ktorá sa na nás má zjaviť.

Vo svetle posolstva Svätého roku tento deň spomienky na zomrelých, nám pripomína ešte veľkú a vzácnu skutočnosť: *o d a t e*, p u s t k o v , ktoré Cirkev udeľuje v odpustení pokuty za hriechy. Zaiste, že Pán odpúšťa vinu tomu, kto naozaj ľutuje a vráti sa k Nemú prostredníctvom sviatosti pokánia. Zostal však - môžeme povedať - akýsi tieň smrti, ktorý sa práve volá pokuta za hriech, t.j. zostane povinnosť dokonalého očistenia k dosiahnutiu blaženosti hneď po skončení tohto pozemského života. Jubilejné odpustky - podobne ako aj ostatné odpustky - môžu byť privlastnené zosnulým na spôsob prosby. Preto vás povzbudzujem, aby ste vždy využili osobitné milosti, dané v tomto Jubilejnom roku z pokladu Božieho milosrdenstva, aby ste sa mohli radovať z Jeho priateľstva a boli hodní Jeho nekonečného šťastia.

Drahí bratia a sestry, úvaha, ku ktorej nám dala podnet spomienka na všetkých zosnulých, nás uvádza do veľkej state o posledných veciach: o smrti, súde, zatratení a o nebi. Toto je perspektíva, ktorú máme mať stále pred očami. To je tajomstvo, aby život mal plný význam a každodenne sa rozvíjal v nádeji. Rozjímajme často i o posledných veciach - a pochopíme lepšie hlboký zmysel života.

Redakcia S m e n y , Dostojevského radl1
812 84 B r a t i s l a v a

Vážená redakcia!

Oneskorene som sa dozvedel, že "Smena" uverejnila 15. augusta 1983 článok "Samozvanci a ich zámery - ako sa "tajná Cirkev" snaží zneužiť veriach na protisocialistické ciele". Pisateľ článku, Anton Dúbrava, hneď od nadpisu nešetří drsnými výrazmi ako "zradcovia", či "špinavé intrigy". V civilizovanom svete by sa takto nemalo písať. Ak sa píše, je to škoda a sotva to niekomu u nás osoží. Ale žiada si to odpoveď. Mohol by som ju napísať tvrdou rukou robotníka, ktorá držala viac než dvadsať rokov pri práci kladivo a obracala ťažké sudy. Mohol by som rozobrať Váš článok vetu za vetou, slovo za slovom a ukázať, že veci nie sú ani zďaleka také jednoduché, ako predpokladá pisateľ, a že ich teda nemožno od-baviť nedôstojnými, ani útočnými výpadmi. Urobím to triezvejšie a nateraz iba niekoľkými poznámkami.

Východiskom článku je list, ktorý podpísalo do 90 veriach, kňazov, rehoľníkov i laikov, plnými menami a s adresami. Upozornili v ňom úrady na nespravodlivosť, ktorá sa stala na Kvetnú nedeľu roku 1983, tvrdými prehliadkami domov a bytov prevažne mladých chlapcov a dievčat na Slovensku i v Čechách, o ktorých sa predpokladalo, že žijú podľa ducha sv. Františka z Assisi. Mnohí z nich boli pritom zaistení.

Autor článku uviedol niekoľko mien podpisovateľov, i keď nepresne, ba i mýlne. Nazval nás samozvancami, list bezmála zradou a pripísal nám snahu škodiť nášmu spoločenstvu. Skutočnosť nie je taká jednoduchá. V mnohých krajinách idú dnes tisíce ľudí do ulíc a vyjadrujú svoju mienku vo veci spravodlivosti či pokoja. Naša tlač chváli ich statočnosť. Prečo by list, napísaný u nás úradom, mal byť zradou? Mal byť podnetom pre nápravu chýb a chyby, ktorá sa stala tým, že niekto dal príkaz stíhať mladých veriach pre ich náboženský život, a to na posvätnú Kvetnú nedeľu. Tým roztrpčil premnohých občanov. Rozvážnejší muži nariadili potom všetkých zatknutých prepustiť.

Ak pisateľa článku mýli malý počet podpisovateľov listu, o nejaký čas sa možno presvedčí, že za listom stáli tisíce. Podpisovatelia sa nepovažovali za samozvancov. Mená mnohých z nich,

na rozdiel do mena pisateľa článku, sú na Slovensku známe. Viedlo ich svedomie a česť. Pravdepodobne nemienia ani v budúcnosti pýtať si na použitie svojich občianskych práv povolenie od autora článku. Ja to nikdy neurobím. Pestovať zmysel pre povinnosť, česť a svedomie, je aj u nás naliehavá úloha. Nie každý, kto vysloví nepríjemnú pravdu, je nepriateľ. Na tento prekonaný názor sme už v mnohom doplatili. Keby sme boli bývali ešte zbabelejší, nemali by sme dnes ani prezidenta. Nesvedomití by ho boli úplne zničili. Nás označovali niektorí za škodcov už vtedy, keď sme odmietali dvíhať ruky za odsúdenie mnohých skupín občanov, a to nielen veriacich. Sme radi, že nás to nepomýlilo. Aj nepríjemná pravda je pravda. Udržiujte život takisto, ako nepríjemný liek. Pisateľ článku nás obviňuje, že si v podpísanom liste vymýšľame a hovoríme o údajnej neslobode. Netreba nič vymýšľať. Nie je to jednoduché s náboženskými pomermi u nás. Vy si napíšete, čo chcete. My sa nemáme kde brániť. Ani vo vašom denníku, ani v Katolíckych novinách. Zatiaľ, čo my mlčíme, vy píšete. Nielenže nesúhlasíte s nami, ale robíte všetko, aby aj iní s nami nesúhlasili. A ak je niekto na našej strane, ak je veriaci, ľakáte ho, že nie je priateľom cisárovým. I keď nechce byť jeho nepriateľom. Pokiaľ ide o obmedzovanie náboženského života, vie o ňom každý veriaci žiak, každá matka a otec, majster v továrni a úradník v úrade. Na požiadanie som ochotný spísať o tom podrobný a rozsiahly výpočet. Ak pisateľ článku tvrdí, že vo veci náboženstva je u nás všetko v poriadku, dávam návrh. Uverejnite do mesiaca štatistiku, koľko náboženských katolíckych kníh vyšlo u nás za posledných tridsať rokov. V NDR vychádza pre dva milióny katolíkov, ročne okolo stovky kníh. To je za 30 rokov tritisíc kníh! U nás budú na spočítanie stačiť asi prsty dvoch rúk. Mám pokračovať popisom pomerov na školách? Rozobrať, čo sa robí s dotazníkmi a predvolaniami, znepokojovaním bohoslovcov a kňazov otcov a matiek v zamestnaní? Ak bude potrebné, urobím to. Veriaci sa nie bez príčiny cítia ukrátení. Do Rakúska na návštevu pápeža Jána Pavla II., ktorá bola dvestoročnou udalosťou, sa nedostal zo Slovenska takmer nikto z veriacich. Katolícke noviny napísali o veci kratučkú správu, až bezmála dva týždne po udalosti. Že by redakcia nebola o tom vedela? Alebo nemohla? Veriaci na Slovensku

to prežívajú ako čosi neobyčajne trápne.

Pisateľ článku v Smene sa dotýka i roku 1968. Nemienim rozvírovať veci, ktoré by mohli byť zdrojom nepokoja. Po náboženskej stránke uvediem len toľko, že nešlo len o jedného človeka alebo o niekoľkých ľudí, ako zjednodušuje autor. Státisíce veriacich boli nadšené novými zdravými náboženskými výhľadmi. Stovky kňazov sa zišli na Velehrade. A bohoslužby tam slávil spolu trinásť biskupov.

A keď v rokoch 1969-71 robila a publikovala odborná anketa o religiozite na Slovensku, k viere sa hlásilo prakticky 87 % obyvateľov!

Pisateľ článku v Smene hovorí o "tajnej Cirkvi" a o jej zneužívaní. Výraz o tajnej Cirkvi je vymyslený, a vymyslený zle. Cirkev má úrady a verejnú bohoslužbu, ale jej veriaci žijú aj súkromným náboženským životom. Ak sa nejaký kňaz za tridsať rokov nemôže dostať k oltáru a musí slúžiť omšu súkromne v byte, čo v domci v lese, nie je to jeho vina. Ak sa zas veriaci spolu pomodlia mimo kostola, ak si prečítajú niečo zo sv. Písma, netvorí ešte nijakú tajnú Cirkev, ale robia to ako príslušníci jednej, svätej, katolíckej a apoštolskej Cirkvi, spojení v duchu a kňazmi, biskupmi a s nástupcom sv. Petra. V ostatnej Európe, v Afrike, či v Ázii, si také niečo nik ani nevšimne, také je to samozrejmé. Pripisovať preto veriacim, i keď sú mladí, nejaké politické ciele, znamená pripisovať im niečo, čím sa vôbec nezaoberali. A znamená to, zastrášať ich. No kde, za svojou vecou stojí strach. Aj apoštoli zostávali nejaký čas "za zatvorenými dverami zo strachu pred Židmi" - hovorí evanjelium. Ale potom vyšli do ulíc Jeruzalema a o chvíľu do ulíc sveta. A silu ich viery cítime my, veriaci, ako silu Božiu, v hlbokkej úcte až do dnešného dňa.

Pochopte, že viera je pre mnohých ľudí i dnes otázkou života a smrti. S ňou stojí a padá zmysel ich života. Dnes sa dokonca i v našej tlači objavujú zmienky o duchovných hodnotách, ktoré nemožno vložiť do peňaženky, ani zavesiť ako prestíž na stenu. Niekomu stačí ako pohnútka pre prácu uznanie spoločnosti. My, veriaci ideme ďalej a vyhcovávame sa k tomu, aby naša práca, naše vzťahy k ľuďom i národom a celý náš život obstáli i pred tvárou Božou, a to naveky. Komu tým škodíme? Takýto postoj veriacich by sa mal v národe a v spoločnosti hodnotiť vyslovene pozitívne.

Už dávno sme mohli nastúpiť cestu opravdivého dialógu, ktorý by osožil všetkým. Nad touto zemou sa dnes nahromadilo toľko hrozieb, že každý človek na svete by mal robiť niečo pre vzájomné dorozumenie. Mal by to považovať za vec svojho svedomia a svojej cti. Čím sme prispeli a čím prispievame tejto veľkej veci dorozumenia my, ako celok? Nemali by sme zostávať v zajatí názorov, ktoré život už dávno prekonal. Podľa nás, náboženstvo bráni základné ľudské postoje k životu a môže byť veľkou duchovnou zjednocujúcou silou sveta. Kresťanstvo je opravdivou hodnotou v živote národa.

Rozvážnych ľudí neudivuje, že stále viac mladých prichádza k záveru, že bez duchovných základov sa nedá dlho žiť. Sú stále viac presvedčení, že všetky továrne, autá a chladničky sveta, majú pre nás zmysel len v atmosfére ľudskosti a svedomia, ktoré im pomáhajú utvárať práve evanjelium, viera v Boha a zodpovednosť pred ním naveky. Sú presvedčení, že len vo viere v Boha sa dá šťastne žiť a svedomito pracovať. Mnohí, najmä mladí ľudia, ktorí nanovo našli Boha a žijú z evanjelia jeho Cirkvi, nevedia si už predstaviť svoj život bez tejto viery. Naozaj nevedia, čo by si povedali bez Boha v najposvätnejších chvíľach života a vo veľkej hodine smrti.

Iste, keď je niekto hladný, staráme sa mu najprv o chlieb. Ale aj najedení ľudia zápasia - o slobodu a iné ľudské hodnoty. Niekomu stačí chlieb a hry. No spektrum ľudských možností a potrieb siaha oveľa ďalej - až za hrob.

Kto toto nechápe, nechápe dušu človeka - ani svoju, ani druhých. My sme presvedčení, že toto všetko vyrastá v nás, a najmä v mladých ľuďoch, z hlbokých potrieb duše, oživovanej pôsobením Božieho Ducha, ktorý vane kadiel' chce, ktorý nepozná hranice a prekážky a nepotrebuje pre svoje pôsobenie nijaké povolenia a pečiatky. Bude prebúdzat' a strhávat' k životu viery stále viac a viac, najmä mladých ľudí, ktorí už pobadali, že človek nežije samým chlebom a že sa nemôže uspokojiť duchovnou prázdnotou. Bude to osožiť nám všetkým. Človek žije aj pravdou a spravodlivosťou, žije aj "každým slovom, ktoré vyhcádza z úst Božích". Takýmto slovom je práve i slovo evanjelia, z ktorého aj my na Slovensku, stále viac a viac žijeme.

V Bratislave, 10. okt.1983

Na vedomie: Arcibiskupský úrad
Trnava a Praha

S pozdravom
J. Ch. Korec

PRÍHOVOR ORDINÁRA NA MARIÁNSKEJ HORE - Levoča, 4.7.1983

Drahí mariánski ctitelia - Boží ľud!

Stáva sa to skoro každý rok, že po skončení tejto sv. omše zaznie v rozhlase oznámenie: Stratené dieťa XY, odtiaľ a odtiaľ, čaká na svoju matku pri strážnom domčeku.

Poznáte to všetci: každá strata je nepríjemná. Začína pocit strachu, neistoty, prichádza zmalomyselnosť, mnohé sa v človeku oslabí, ale jedno zosilnie: zosilnie v ňom pocit zodpovednosti, silnej vôle, ochoty a túžby, to stratená nájst.

Pán Ježiš o tom povedal podobnosťou o stratenej drachme: "...bude ju hľadať, kým ju nenájde...!"

Keď sa chcú stratení nájst - povedzme tu, na Mariánskej hore, musí sa to oznámiť, musí sa im pomôcť. Dátum tejto mariánskej púte, miesto tejto mariánskej hory, to raz tiché, inokedy nástojčivé pozvanie matky, naša púť na toto miesto spojená s nemalou námahou, obetami... my všetci, tak ako tu v zbožnosti a sústreďení teraz stojíme, sme veľkým svedectvom pre Boha, Matku Cirkev na Slovensku, ale i svedectvom jeden pre druhého: Pochopili sme, kde máme hľadať riešenie i pomoc v dnešnom svete strácania, strácania hodnôt okolo nás, a čo je ešte bolestivejšie, strácania hodnôt v nás samých. A tak sme tu, pri Matke, hľadali sme ju, kým sme ju nenašli... z rôznych kútov Slovenska, i z poza jeho hraníc, každý iný, vedom životu, stavom povclania, zadelením v službe, označení vráskami problémov, i vyplakaných očí žiaľu, prikvačení únavou a znojom každého dňa, ale i poznačení radosťou, ktorou obdarúva Boh tých, čo ho milujú.

Všetci rôzni, a predsa v jednom spoloční? všetci jej rovnako hovoríme: Matka, a Ona všetkých nás rovnako volá: deti! Prišli sme sem, aby v nás zosilnela naša dôvera v jej pomoc a ochranu, v jej sprostredkovateľskú službu lásky pred tvárou Trojjediného Boha.

Tento príbeh je staršieho dáta:

Maliar, umelec namaľoval obraz Dobrého Pastiera. Ježiš stojí pred dverami domu a klope. Malý syn maliara zbadal na obraze chybu: "Ocko, ty si na dvere zabudol namaľovať kľučku. Ako vojde dnu Ježiško?" "Nezabudol synček, odpovedá otec - maliar, to sú dvere našich domov, životov, srdca. Ježiš na ne klope, ale otvoriť ich môžeme len zvnútra - my sami!"

Drahí bratia a sestry,

k týmto dverám našich životov dolieha výzva Sv. Otca Jána Pavla II. v tomto milostivom roku zmierenia a spásy: Otvorte brány Vykupiteľovi! Verím, že každý z nás, čo úprimne doputoval na toto milostivé miesto, prežije tu svoj "čas milosti a spásy", otvorí sa dokončaniu dielu vykúpenia, Božej presvedčajúcej láske a добрote.

Verím, že vyslovím presvedčenie každého z vás, keď poviem, že všetci cítíme, ako tej našej ruke na kľučku životov a srdc pomáha naša nebeská Matka, spoluvykupiteľka ľudského pokolenia. Ona sa dnes ponúka i tvojmu životu. Prečo Mária? Jej zástoj v diele vykúpenia i tvojej spásy, ti musí byť jasný: aj ty, aj ja silou svojej viery vyznávame Ježiša, ktorý sa narodil z Márie Panny, stal sa človekom a to pre nás ľudí a pre našu spásu... Márii patrí zvýšená pozornosť a zbožná úcta veriacich, a to pre jej dôverný vzťah ku Kristovi, pre jej miesto v dejinách spásy, pre jej dokonalé vykúpenie a pre jej špecifické začlenenie do Cirkvi. /Schmaus M./

Mária vstúpila do dejín spásy svojou vierou. Počala Božieho Syna, ktorý priniesol spásu, najprv vierou vo svojom srdci a potom v tele, ako to často pripomínajú cirkevní Otcovia. Svojim ochotným "áno", prispela Mária k spásu, tak ako Eva k záhube. Podľa večného Božieho plánu spásy, majú ľudia s pomocou Božej milosti, prejavíť súhlas so svojou spásou. Práve v Márii je obsiahnuté ľudské, tvoje i moje "áno" Bohu a Kristovi ako Spasiteľovi. Mária prijala Kristovu spásu pre všetkých, keď povedala s vierou svoje "áno". Cirkev, ako spoločenstvo veriacich, má povolanie i zodpovednosť, aby sa vzťah spásy k Spasiteľovi uskutočňoval a upevňoval. Mária, ako pravzor povedala svoje "áno" za všetkých, lebo všetci sú povolaní ku Kristovi. A táto úloha Márie v jej vzťahu ku Kristovi má za následok, že odovzdanie sa Kristovi vo viere, má mariánske zafarbenie.

A ešte jedno veľké povzbudenie pre náš kresťanský život plynie z dnešného Máriinho patrenia v nebi. Jej život má pečať oddanosti Kristovi a má za cieľ starať sa o bratov a sestry svojho Syna, ktorí sú ešte na púti k Otcovi. Jej život je dokonalá láska a súčasne dúfajúca starostlivosť. Práve dúfajúcu láskavú starostlivosť chceme pocítiť na tomto mieste. Mária dúfa, verí, ale i stará sa o to, aby sme pochopili i tento milostivý rok zmierenia a spásy, ako novú šancu veľkej rodiny Božích detí, polepšiť svoj život, ako novú mož-

nosť lepšie sa zorientovať v spleti všetkého, dorásť k veľkosti svätosti Máriinho formátu. Som rád, že môžem s radosťou povedať: Túto Božiu rodinu ozdobuje dnes veľké a hrdinské vyznanie viery jej detí, v tolkom podobné hrdinstvu prvotných kresťanov, ktorí vedeli silou Božej milosti, že ich mučenícka krv a statočnosť sa stane semenišťom pre budúcu generáciu. Charakteristický postoj viery v Boha, tak silno zakotvený v živote našich predkov, a rovnako zračiaci sa vo vašich tvárach v tejto chvíli, je najväčšou radosťou Matky a najväčšou istotou do budúca. Rovnako viem, že vrásky jej starostlivosti, ale i úfnosti, chcú sa v tomto roku zmierenia ukázať všetkým deťom, ktoré stratili krstnú milosť. Ona nechce dnes vyčítavo skúmať, kde bola príčina tejto straty: vo vonkajších podmienkach života, hoci tie sú vždy Božie a každá doba si hovorí, že je najťažšia, alebo v ich vnútri: krehkosti, ľahostajnosti, slabej vôli, neochote ísť cestou hodnôt, zanezaním zmyslu života...

Nezabudni: Stratou krstnej milosti strácajú sa výčitky svedomia. Stráca sa svetlo poznania, rozvaha konania i potrebná sila. Týchto všetkých chce Matka priviesť k poznaniu, že veľké veci robí len ten, ktorý je Mocný, ktorý nekonečne miluje a preto i odpúšťa... Čaká len na jedno: účinnú ľútosť a lásku k Nemu. V nej sa všetko skryje.

Grécka bájka rozpráva o chlapcovi menom Narcis. Zamiloval sa do svojej krásy, denne sa chodil pozeráť do hladiny vody v jazere, až sa raz utopil. Keď jazero vyschlo, na dne jazera vyrástol narcis.

Aj my sa utopíme v tom, do čoho sa zamilujeme:

keď sa zamiluješ do seba - utopíš sa v sebaláske,

keď sa zamiluješ do materiálnych vecí, pohltnia ťa a pochovajú,

keď sa zamiluješ do tvorov, utopíš sa v hriešnej láske.

Ako Božie dieťa máš šancu zamilovať si Boha a splynúť večne s Božou láskou, čo bude tvojim najväčším šťastím, vykúpením a spásou.

Mária ukazuje nám túto cestu lásky smerom k Bohu až po splynutie s ním v odmene.

Svet okolo nás musí byť presvedčený cez naše životy, postoje, skutky, slová, názory o tom, že táto cesta lásky smerom k Bohu zaberajúca i šírku života všetkých okolo nás, je možná! Ak sme na nej zlyhali, ak sme v nedostatočnej miere vyjadrili svoju lásku k Bohu a blíznym, sme povinní nastúpiť cestu zmierenia. Zmierením prichádza na svet pokoj, odpustenie, požehnanie i radosť. Pri prijatí

sviatosti pokánia je nám to pripomenuté: ...Nech ti službou Cirkvi udelí odpustenie a pokoj!

Každý z nás v tomto roku zmierenia a spásy musí byť oporou, pilierom tejto pravdy o našom kresťanskom i ľudskom živote.

Chceme prosiť so sv. Františkom: Pane, urob ma tvorcom pokoja, aby som prinášal lásku tam, kde je nenávisť,
pokoj tam, kde vládne zloba,
svetlo tam, kde je tma...

radosť, kde je bolesť a smútok...

Ako čaká svet, tan náš najbližší - doma, v rodine, ale i ten vzdialenejší - obce, mestá, dediny, spoločenstvá, štáty, národy na tieto dotyky dobra netreba mi zvlášť pripomínať.

Mária vo svojej návšteve u Alžbety je nám v tomto najsvetlejším vzorom i povzbudením.

Jej magnifikát je prelúdium, ktoré udáva tón duchu radosti a pokoja, čo zostáva v kresťanstve a v Cirkvi s Máriou a skrze Máriu. Sila tejto radosti je práve v tom, že sa zrodila a potvrdila v utrpení, bolesti a že novú silu nadobúda v odriekaní.

Drahí bratia a sestry,
som rád, že sme sa tu pri nohách našej nebeskej Matky mohli stretnúť a povzbudiť sa na ceste k Bohu.

Že sme mohli všetci silno pocítiť, ako nám tu zdvihla našu ruku naša Matka na kľučku dverí, ktoré otvárame svojmu Vykupiteľovi. Nepribuchnime ich v minulosti nijakou nerzvážnosťou vo svojom živote. Vytrvajte na ceste k Bohu silou svojej viery a lásky. Nedopustíme stratu krstnej milosti, ani pokoja svojej duše. Zapamätajte si: Boh, Kristus a jeho Matka ti dnes nesľubujú spokojný, všetkej bolesti zbavený život, ale ťa tu utvrdili v jednom: v istom návrate k Otcovi!

Uschovaj si tento prísľub do svojho pútnického batôžka. Tu si znova našiel tú veľkú pravdu o tebe, Matke, Otcovi.

Nesme ju so vztýčenou hlavou dňami svojho života, kým sa všetci, ako sme tu teraz, ako jedna veľká, mohutná rodina Božích detí, nestretáme u otca.

Amen.

Sekretariát
pre
verejnú záležitosť Cirkvi.

Z Vatikánskeho štátu dňa
14. februára 1983

Č.710/83

Eminencia,
Najdôstojnejší Pane,

Petrovej Stolice z rôznych strán prišli správy o okolnostiach, v ktorých sa nachádzajú kňazi Československa v otázke, ako sa majú správať pri podporovaní mieru po prehlásení "Quidam Episcopi-Niektorí biskupi", ako ju zverejnila Kongregácia pre kňazov 8. marca 1982.

Ako je Tvojej Najdôstojnejšej Eminencii známe, otázka mieru vždy bola a je predmetom zvlášť pozornej rozvahy Cirkvi, ako i Najvyššieho Veľkňaza a Svätej Stolice, a dialo sa to vždy s pozornosťou starostlivosťou.

Čo sa týka najvážnejšej otázky, to som dostal za úlohu v mene a na príkaz Najvyššieho Veľkňaza, aby som Tebe i ostatným biskupom a ordinárom vášho ľudu pripomenul zásady, ktoré Učiteľský úrad Cirkvi čerpá z Evanjelia, i rôzne podnikania nástupcov svätého Petra, ktoré zrejme svedčia o úsilí podporovať mier, a deje sa to v duchu Evanjeliovej blaženošti: "Blažení pokojamilovní, lebo ich budú volať synmi Božími". /Mt 5,9/.

1. Náuka kresťanského náboženstva o pokoji je zaktovená v Evanjeliu, ktoré Cirkev prevzala od Krista. On je Vykupiteľom ľudského pokolenia, lebo zmieruje obeťou Kríža, Boha s ľuďmi. Tento ohlasovateľ Evanjelia má na zreteli hlavne duchovné veci a v živote kresťanov vtedy svieta, keď kresťania plnia Kristov zákon: "Milujte sa navzájom". /Jn 13,34-35,15,17/. Vtedy očakávajú deň, keď podľa proroctva Izaiáša "prekujú meče na radlá a kopie na viničné nože. Národ proti národu nepozdvihne meč a nebudú sa viac priúčať boju". /Iz 2,4/.

Zvlášť si láskavo povšimni:

a/ Učiteľský úrad Cirkvi mnohokrát preberal otázku mieru. Predovšetkým výrazný hlas pápeža Pia XII. aj pred druhou svetovou vojnou, aj keď už zúrila, aj po nej. Takisto encyklika pápeža Jána XXIII. Pacem in terris /roku 1963/. Potom i náuka Ekumenického II. Vatikánskeho koncilu, vyložená v konštitúcii Gaudium et spes

/roku 1965/, ďalej naliehavé slová pápeža Pavla VI. na všeobecnom zhromaždení Spojených národov /r.1964/. To sú vynikajúce a neustále dôkazy, ako sa Cirkev usiluje o zachovanie mieru v našej dobe.

Po stopách svojich predchodcov ešte s väčším dôrazom kráča Ján Pavol II., teraz riadiaci Cirkev. Už počnúc prvou svojou encyklikou *Redemptor hominis* /r.1979/ nalieha, že treba uvážiť každému, aké presmutné nebezpečenstvo hrozí ľudskému pokoleniu, ak sa nezanechá úmysel zničiť a zbraňami rozvrátiť ľudskú spoločnosť.

Tento varovný hlas je vložený do modlitby, ktorú pápež predniesol pred Valným zhromaždením Spojených národov 2. októbra 1979. Mimoriadne úsilie pápeža mnohokrát sa prejavilo pri rôznych okolnostiach a príležitostiach, z ktorých zvlášť treba vyzdvihnúť tie, ktoré boli na zasadnutí Unesco dňa 2. júna 1980. Podobne, keď pápež prijal zástupcov vysokoškolského študentstva, dňa 25. februára 1981 a mal možnosť im prehovoriť. Pri oboch rečiach pápež povedal veľmi naliehavo, akou vážnou povinnosťou a úlohou odborníkov je napomáhať pokoj. Neslobodno bez povšimnutia obísť výzvu, ktorú pápež adresoval celému ľudskému pokoleniu v Hirošime, 25. februára 1981. Alebo Posolstvo druhému zasadnutiu Spojených národov proti použitiu zbraní /dňa 11. júna 1982/. Zdôrazňuje sa tam, že mier je možný a preto sa treba o mier všemožne snažiť. Podobne pápeža Jána Pavla II. vedie snaha o zachovanie mieru nielen na jeho pastorálnych cestách, ale aj v Ríme, vo svojom sídle používa príležitosti pri návštevách predstaviteľov štátov alebo zástupcov u Svätej Stolice.

b/ Ako som vyššie naznačil, stanovisko k otázke mieru výraznejšie vysvitá z rôznych podujatí, ktoré jasne ukazujú úsilie Cirkvi o zachovanie mieru. Spomeniem niektoré z týchto podujatí, ako príklad povšimnutia hodný, a to po skončení Druhého Vatikánskeho koncilu. Ustanovenie Pápežskej komisie, zvanej *Justitia et Pax*, ktorej úlohou je, aby uvážila všetko, čo sa týka pokoja, rozvoja práv národov, a aby propagovala náuku Cirkvi o sociálnej otázke a podnecovala, dvíhala úsilie kresťanov medzi národmi podporovať námahy Biskupských konferencií o napomáhaní snáh o mier.

Okrem tak utvorenej inštitúcie na zabezpečenie mieru, pápež Pavol VI. ustanovil, aby každého 1. januára, sa slávil "Deň mieru" s tým úmyslom, aby Boží ľud modlitbami, úvahami, aktivitou za pokoj bol vychovávaný. Každoročne o tomto predmete z iného hľadiska,

ako ho Najvyšší Kňaz objasní.

Taký deň, prvý raz 1. januára 1968 slávený, sa ukázal, ako veľmi užitočný na dosiahnutie cieľa, o ktorý Cirkev s veľkou trepezlivosťou a vytrvalosťou sa namáha. Cirkev je pritom presvedčená, že len tam možno nastoliť spravodlivú cestu k pokoju na usporiadanie vzťahov medzi ľuďmi, kde je svedomie občanov správne formované.

Svätá Stolica však nehľadí na túto formáciu, ale má svojho zástupcu, pozorovateľa aj na rokovaníach Spojených národov, kde sa rozhoduje o dôležitých otázkach mieru. To je príčinou, prečo Svätá Stolica od počiatku je zastúpená v Združení, zvanom International Atomic Energy Agency. Preto tiež podpísala dohodu o nešírení atómových zbraní /dňa 25.2.1971/. Hoci sú v tom nedostatky, predsa treba to pokladať nie za bezvýznamný krok na všeobecné zničenie takých zbraní.

Podobne Svätá Stolica v snahe prispieť k mieru, pravda nie technicky, alebo politicky, ale eticky, podľa vyššie uvedených zásad, na ktorých stoja vzťahy medzinárodmi a medzi ľuďmi navzájom. Preto brala účasť na rokovaníach /volajú ich konferencie/, kde sa hovorilo o bezpečnosti a vzájomnej pomoci Európskych národov. Podpísala Helsinské dokumenty /r.1975/ a zúčastňuje sa na konferenciách, kde sa rokuje o zmysle týchto dokumentov. Preto pápež Ján Pavol II., dňa 1. septembra 1980 sa postaral o zaslanie listu predstaviteľom štátov, ktorí tie dokumenty podpísali. V liste píše uvažene o dôstojnosti a prírode slobody svedomia a náboženstva a zvlášť vysvetľuje, aký úzky je vzťah medzi zachovaním slobody a pokoja.

To isté sleduje Svätý Otec, keď v decembri 1981 poslal zástupcov Pápežskej akadémie vied k predstaviteľom Spojených štátov severoamerických i Sovietskeho zväzu, Francúzska i Veľkej Británie. Zástupcovia Páp.akadémie vied hlbokými vedeckými argumentami poukázali na smutné následky atómových zbraní.

Táto Pápežská akadémia vied usporiadala zjazd, na ktorom sa zúčastnili predstavitelia vedeckých akadémií celého sveta, okrem nich aj iní, na slovo vzatí učitelia rôznych národov /v Ríme v dňoch 23.-24. septembra 1982/. Na tomto zjazde vydali všetkými účastníkmi podpísanú deklaráciu, ako možno vyhnúť atómovej vojne.

Po týchto podujatiach je vhodné si pripomenúť, že pozorovatelia Svätej Stolice brali účasť na zjazdoch príslušníkov rôznych náboženstiev, keďže sa tam rokovalo o zachovaní mieru. Je to konferencia všenáboženská za pokoj /Kyoto r. 1970, Louvain r.1974, Pricipitonaie r.1979/. Ďalej Všesvetový zjazd, kde sa rokovalo o predlohe: Čo robia veriaci, aby svätý dar života zachránili pred atómovou pohromou /v Moskve r. 1932/.

2.Cirkev svoju úlohu v starostlivosti o spásu a pokoj medzi národmi koná tak, ako to zodpovedá jej prírode a hierarchickej ústave. Preto na Petrovej Skale a na základe apoštolov postavená svojim Zakladateľom, je riadená Nástupcom Petrovým a biskupmi, ktorí sú v spojení s pápežom, ako to Druhý ekumenický Vatikánsky koncil učí týmito slovami: "Ako z ustanovenia Pánovho, svätý Peter a ostatní apoštoli tvoria jediný apoštolský zbor, rovnakým spôsobom sú medzi sebou spojení rímsky pápež, nástupca Petrov a biskupi,nástupcovia apoštolov". /LG 22/. No biskupský stav spolu so svojou Hlavou, rímskym pápežom spojený, je pokračovateľom Učiteľského úradu a duchovnej správy apoštolov. Spolu s rímskym pápežom má plnú a najvyššiu moc nad celou Cirkvou /Ib/.

Okrem toho podľa vôle Božského Zakladateľa Cirkvi, jednotliví biskupi, ktorí sú predstavení v jednotlivých cirkevných spoločenstvách, majú vlastnú a plnú moc nad tým ľudom Božím, ktorý im je zverený. A ako rímsky pápež je viditeľným koreňom a základom jednoty všeobecnej Cirkvi, tak jednotliví biskupi sú to isté v jednotlivých cirkevných spoločenstvách. Preto biskupi tak od Krista ustanovení a podporovaní silou Ducha Svätého, v hierarchickej jednote s Námestníkom Kristovým zostávajúci, učia, posväcujú a riadia svoje partikulárne cirkvi.

A zasa jednotliví biskupi v stupni podriadenosti, odovzdávajú svoj úrad kňazom, ktorí ako spolupracovníci s biskupom tvoria kňazské spoločenstvo. Sviatosť kňazstva im udeľuje pomazanie Ducha Svätého, posväcuje ich na podobnosť s Kristom, najvyšším a večným Kňazom, aby kázali Evanjelium, slávili Božiu službu a zmierovali ľudí s Bohom /LG 28/.

Spoločný základ kňazskej vysviacky a poslania, svätý zväzok lásky, poslušnosti, vzájomnej úcty, viaže kňazov voči biskupovi. Ba aj kňazov navzájom spája v bratskú jednotu, ktorá sa prejavuje v pomoci, v spoločenstve života a v láske /Ib/.

Také spoločenstvo života, Druhý Vatikánsky koncil neváha definovať ako "dôverné sviatostné bratstvo" /PO 8/. Hovorí sa tam: "Všetci kňazi spolu s biskupmi na jednom a tom istom kňazstve a službe Kristovej, berú účasť, takže sama jednota konsekrácie a poslania vyžaduje hierarchické ich spoločenstvo so sviatosťou biskupov". /PO 7/.

Toto spoločenstvo kňazského spojiva je tak veľmi potrebné pri poslaní spásy Cirkvi, že Kristus pri Poslednej večeri dlhou modlitbou naň poukazoval. /Jn 17,11 a nasl./

Avšak Cirkev, najvernejšia strážkyňa vôle svojho Zakladateľa, s obzvláštnou starostlivosťou bdie, aby biskupi, kňazi, diakoni zodpovedali tomu, čo od nich sväté povolanie vyžaduje. Na to prihliada aj najnovšia Deklarácia Quidam Episcopi, ktorú Posv.kongregácia pre klerikov vydala s tým úmyslom, aby sa služobníci Cirkvi prispôbili hierarchickej štruktúre Cirkvi.

3. Čo sa týka samej Svätej Stolice, okrem toho, že slávnostne prehlasuje a pripomína potrebu pokoja, otvorene priznáva, že je vždy pripravená a želá si, aby so svetskými mocnosťami, ktoré by chceli, mohla prerokovať spoločné záujmy, ktoré sa týkajú spoločnej práce za mier, alebo aj iných záležitostí, pri ktorých je možná spolupráca, alebo by aspoň tú spoluprácu bolo možné napomáhať.

Cirkev ako spoločenstvo berie ohľad na všetkých, ale žiada predovšetkým, aby mala právo na život a účinkovanie. O to sa pokúša, aby zväzky priateľstva s rôznymi politickými spoločenstvami uzavrela, bdela na to, aby obidve stránky mali slobodu práce, každá na svojom poli. Žiadne privilégia Cirkev nežiada, len zákonité právo pracovať na dosiahnutí svojho cieľa v akomkoľvek režime, aby totiž úlohu starať sa o spásu ľudí, mohla s opravdivou slobodou vykonávať /GS 76/.

A nad to opravdivý mier medzi národmi vyžaduje, aby ľudské práva a sloboda sa zachovali, a v tom treba na najvyššie miesto postaviť slobodu svedomia a náboženstva. Túto slobodu Cirkev vždy podporuje a robí aj zmluvy, na základe ktorých zabezpečuje slobodu viery a bohoslužby občanov - katolíkov, či na verejnosti, či v súkromí.

Čo sa týka Československa, je iste známe Tvojej Eminencii, že Svätá Stolica ukázala voči Československu dobrú vôľu pri každej príležitosti. Tak roku 1919 uznala ju ako prvú z republík, ktoré

povstali z rozpadnutej Rakúsko - uhorskej monarchie. I verejné vzťahy nadviazala s Republikou, keď roku 1928 ešte akoby v jej mladosti uzavrela akýsi "modus vivendi".

Po druhej svetovej vojne, akonáhle to okolnosti dovolili, Svätá Stolica poslala do Prahy svojho zástupcu, ktorý sa tam zdržal, dokiaľ sa dalo. A keď bol zvolaný Druhý ekumenický Vatikánsky koncil, Svätá Stolica vyjadrila svoju vôľu vláde Československej republiky, že je pripravená na vzájomné rozhovory, pravda, na rozhovory otvorené a plodné. A opravdu tieto rozhovory s Československou vládou sa začali v máji 1963, niektoré otázky sa riešili na spoločný ošoh. Avšak zostávajú na riešenie iné veľavýznamné otázky, ktoré Svätému Otcovi veľmi ležia na srdci. Dôkazom toho je reč, ktorú 12. marca predošlého roku mal k vám, biskupom Československa, z príležitosti návštevy "ad limina". Vtedy otvorene povedal že by chcel zaplniť všetky biskupské stolce, aby sa mládež kresťanských rodín vzdelávala vo svojej viere, -aby sa kňazské povolania mohli slobodne rozvíjať a dozrievať, aby sa čím účinnejšie odpomohlo nedostatku kňazov.

A ďalej, už 31. decembra 1981 Svätý Otec, ustarostený nad malým počtom kňazstva, nad stavom seminárov, apeloval na vás biskupov a prezidentovi vašej republiky písal v liste zo dňa 14. januára 1982 v nádeji, že tak vážna otázka, bude priaznivo čím skôr riešená.

Svätá Stolica znova a znova žiadala vládu Československa, aby sa obnovili rozhovory, aby sa riešili aj iné zamotané otázky s tým úmyslom, aby Cirkev mohla žiť žiovotom zodpovedným a spokojným. Medzi tie otázky patrí, aby biskupi mohli zastávať slobodne svoj úrad a na biskupskej konferencii sa uznášať, aby reholné rády a kongregácie mali možnosť žiť, aby laici mohli slobodne brať účasť na všetkom tom, čo sa ich týka ako údov Cirkvi, a zvlášť ohľadom sviatostného života a účasti na bohoslužbách. Len po vyriešení týchto otázok, Cirkev vhodnejším spôsobom môže sa pričiniť o pokoj.

Keď Ti toto dávam na vedomie, na príkaz Svätého Otca, aj to Ti zdeľujem, že je jeho vôľa, aby biskupi a ordinári, ktorým totiž sú dobre známe zásady o hierarchickej sústave Cirkvi, ktorých sa aj pridŕžajú, s Tebou v bratskom spoločenstve, v každodennom živote, toto verne zverejnili medzi kňazmi všetkých vašich diecéz. Im všetkým, aj zverenému stádu žehná.

Pri tejto príležitosti, rád Ti prejavujem city svojej úcty.
Tvojej Najdôstojnejšej Eminencii najodddanejší
A. kard. Casaroli.

Eminencii, najdôst. Pánovi
Pánovi Františkovi sv. r. Cirkvi kardinálovi Tomáškovi,
arcibiskupovi Pražskému.

Bratislava, 6.októbra 1983

Excelencia,

Zbor ordinárov Slovenska, ktorého ste Vy predsedom, ustanovil
v dňoch 12. a 13. septembra v Bratislave, stály Sekretariát ZOS.
Jeho tajomníkom urobil predsedu cirkevne zakázanej organizácie
Pacem in terris v Bratislave.

4. októbra ste sa Vy sám zúčastnil zasadania tejto zakázanej
organizácie. Je to otvorená zrada Katolíckej Cirkvi a jej hlavy,
pápeža Jána Pavla II. Ja, ako člen tejto Cirkvi Vás vyzývam, aby
ste sa vzdal svojho biskupského úradu a odišiel do ústrania.

V slovenskej cirkvi, okrem niekoľkých ľudí, už nikoho nerepre-
zentujete!

František Miklóško,
Bilíkova 16

Doporučene!

84L 01

O d p o v e ě :

Milý brat v Pánovi!

Ďakujem Vám za Vašu pozornosť, ja Vám ju odplácam tým, že Vás
zahrňujem do svojich modlitieb. Každý katolík by sa mal modliť
za svojich biskupov, aj za svojich "nepriateľov". Svoje povinnosti
si svedomite plním, Sv. Otca si nesmierne vážim. Keď som bol v Rí-
me, mal som to šťastie hovoriť o našich záležitostiach.

S pozdravom

+ Jozef Feranec

P.S. Ak príde čas, istotne odstúpim.

Trstená, 12.októbra 1983

Excelencia
Dr.h.c.Jozef F e r a n e c,
biskup, predseda ZOS
Banská Bystrica

E x c e l e n c i a ,

posielam Vám výstrižok z 234 č. 4.10.1983 Smeru, v ktorom je veľmi jednoznačne naplánovaný návrh pre ateizáciu Oravy, pravda, bez možnosti brániť sa proti nemu. Tento plán nie je ojedinelý. Hemžia sa nimi mnohé naše denníky, týždenníky, mesačníky, viaceré knihy a hromadné oznamovacie prostriedky. Všetky dokumentujú, že zatiaľ, čo podľa Sv. Otcov odsúdeného mierového združenia "Pacem in terris" - "mierový život je hodnotou hodnôt" /Ľud z 5.okt.1983/, podľa režimových hlásateľov mieru takou ich hodnotou hodnôt je boj proti Pánu Bohu, sv. Cirkvi a proti všetkému duchovnému.

Kde je teda pravda? Jasnou odpoveďou je ten nezmyselný, vytrvalý a krutý boj proti Pánu Bohu. Naša sv. Cirkev učí a vždy učila, že hodnotou hodnôt je Boh a všetko, čo privádza k Bohu. Teda, nie mier za každú cenu. I mier má natoľko svoju hodnotu, nakoľko je v súlade s Bohom a Jeho vôľou, čiže nakoľko slúži sláve Božej, lebo len ona je a môže byť zdrojom každého pokoja, či už ide o pokoj v duši, v rodine, v spoločnosti alebo v národoch a medzi nimi. "Sláva Bohu na výsostiach a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle"!, ostáva vždy pravdou. Tam, kde sa nevzdáva sláva Bohu, nemôže byť ani len reči o pokoji. Všetko, čo je mimo okruhu Božej slávy, je "márnosť nad márnosť" /Kaz.1,2/. Nie je preto div, že i taký čínsky boh Mao pred svojou smrťou a hrôzou zastonal: "Onedlho budem pred tvárou Boha najvyššieho". Ešte dojímavejšie boli posledné slová predsedu komunistického internacionály Zinovjeva. Zomrel ako obeť Stalina. "Počúvaj Izrael, náš Boh je jediný Boh"! Jagoda, sovietsky minister bezpečnosti, ktorého tiež Stalin dal zabiť, povedal: "Musí jestvovať Boh, moje hriechy mňa dostihli". Otrasná je i výpoveď Jaroslavského, predsedu Ligy bezbožníkov v ZSSR, ktorou na smrteľnej posteli žiadal Stalina: "Spál všetky moje knihy"!

Horšie je to s nami kňazmi. "Každý, kto prijíma kňazstvo, berie na seba zvestovateľstvo, aby pred príchodom Sudcu, ktorý príde s veľkou prísnosťou, aj on predchádzal svojim hlasom. Ak kňaz nie

si je vedomý týchto poslaní, aký hlas vydá nemý hlásateľ"? /Sv. Gregor Veľký/. Mnohí z kňazov, ktorí sa presťahovali do večnosti, súhlasne prisvedčujú sv. Gregorovi.

Nie sú to prázdne slová. "Pastier nech je jasný v mlčaní a užitočný v slove, aby nerozhlásil to, čo bolo treba zamlčať a nezamlčal to, čo bolo treba rozhlásiť. Lebo ako neopatrná reč zavádza do bludu, tak zase nemiestne mlčanie ponecháva v omyle tých, čo mohli poučiť. Často neopatrní správcovia sa obávajú otvorene povedať pravdu preto, aby nestratili ľudskú priazeň. Takí podľa slova Pravdy nekonajú úlohu pastierov tým, že strážia stádo, ale úlohu nájomníkov, lebo keď prichádza vlk, utekajú, ukryjú sa za mlčanie. Takých karhá Pán slovami proroka: "Nepostavili ste sa na odpor, ani ste nevybudovali na ochranu domu Izraelovho a nebojovali ste v deň Pánov"! A inde zase slovami: "Nemí psi, ktorí nevedia štekať"!

Postaviť sa na odpor, znamená slobodne pozdvihnúť hlas proti mocným tohto sveta na obranu stáda. Bojovať v deň Pánov, znamená odporovať z lásky ku spravodlivosti a nešľachetným bojovníkom. Keď sa pastier bojí povedať pravdu, čo to iné znamená, ako mlčky obrátiť chrbát? Kto sa však postaví na obranu stáda, ten buduje hradbu na ochranu Izraelovho domu proti nepriateľom. Tu sa znovu hovorí previňujúcemu ľudu: "Tvoji proroci videli tvoje klamstvá a pochabosti, ale nedokrývali tvoju nepravosť, aby ťa vyzvali k pokániu". Prorokom vyčíta božské slovo, že hoci vidia nesprávnosti, boja sa pokarhať viny a nadarmo lichotia previnilcom príslubmi bezpečnosti. Oni neodhaľujú nepravosť hriešnikov a zamlčujú slová pokarhania. Predsa kľúčom na odkrytie je pokarhanie, lebo ono odhaľuje vinu, ktorú si často páchatel ani neuvedomuje. Preto hovorí sv. Pavol: "Nech je schopný povzbudzovať zdravou náukou a usvedčovať tých, ktorí protirečia". V tom zmysle hovorí aj prorok Malachiáš: "Pery kňazove nech chránia náuku a z jeho úst sa bude vyžadovať zákon, lebo on je posol Pána zástupov." Pán aj skrze Izaiáša napomína slovami: "Volaj a neprestávaj, ako trúba zvýš svoj hlas"! Inak tak doplatí každý z nás, ako ten, teraz už nebohý spolubrat, ktorý plával v mútnych vodách nesprávneho triedenia hodnôt a nemal odvahy zjavovať čistú pravdu. Ležiac na smrteľnej posteli, prosil ma svojim zvláštnym poslom, hoci som nebol s ním v bližšom kontakte, aby som mu pomohol získať duševný pokoj, lebo len mne sa môže

otvoriť, ku nikomu inému nemá dôveru. Žiaľ, nemohol som mu vyhovieť, keďže práve v tom čase som sa zotavoval po ťažkej operácii a tiež i preto, že som nechcel prísť do konfliktu s cirkevnou a štátnou vrchnosťou pre "marenie dozoru nad cirkvami a náboženskými spoločnosťami". Potešil som ho len listom so sľubom, že sa budem zaňho modliť. Neviem, ako skončil svoju zemskú púť. Ohotne môžem poslúžiť viacerými podobnými prípadmi.

Prosme Ducha sv. o tie Jeho dary, ktoré nás všetkých uschopnia tak vytrvalo, odvážne i statočne v jednote so Svätým Otcom a so všetkými bratmi sv. Cirkvi oddanými i s Božím ľudom, slúžiť Pánu Bohu, hodnotiť Pravdu, zjavovať Pravdu, brániť Pravdu, šíriť Pravdu, trpieť za Pravdu... ako nám to radí, ba skoro prikazuje, vyššie spomínaný sv. Gregor Veľký. To bude tá najkrajšia i najrentabilnejšia práca za mier, ktorý síce mnohí prízvukujú, rečia o ňom, oslavujú ho... ale nič nepodnikajú, aby sa u nás aj udomácnil, ba naopak, svojimi štvavými, protináboženskými písáčkami, návodmi na ateizáciu, málo mravnými televíznymi programami, rozhlasovými reláciami, šikanovaním ľudí dobrej vôle, prenasledovaním Bohu a Cirkvi oddaných veriacich, znemožňujú jeho udomácnenie. Mier sa nedá vybojovať jalovými rečami, schôdzovaním, nadávaním na druhú stranu... ale úprimným vrátením sa k Pánu Bohu, ozajstným vnútorným obrátením každého, kto sa cíti ešte človekom.

Inej cesty k mieru niet!!!

To by si malo uvedomiť "Pacem in terris" a postarať sa o to, aby sa i u nás upalťňovali medzinárodné dokumenty a našou vládou i do nášho zákonodarstva včlenené dohovory o náboženskej slobode, o ľudských právach a zahatať nezmyselné a veriacich urážajúce protináboženské štvanie i plánovanie ateizácie v hromadných oznamovacích prostriedkoch, no a predovšetkým poslušným podriadením sa Svätému Otcovi, dokázať, že je naozaj kňazským združením... Sapienti sat!

V láske nášho Pána a Jeho i našej druhej Matky s pozdravom oddaný

Viktor Trstenský, v.r.

RADA
pre verejné záležitosti
Cirkvi

Z Vatikánu 29. októbra 1983
No 6740/83

Najdôstojnejšia Eminencia!

V priebehu mesiaca októbra ste podali okrem iného, niektoré dopyty, súvisiace s bezprostredným začiatkom platnosti nového Kódexu cirkevného práva.

K tomu po konzultácii s "Pápežskou komisiou pre revíziu Kódexu cirkevného práva, mám česť zdeliť Vám, ako nasleduje:

1. dopyt: "S platnosťou nového Kódexu cirkevného práva bude ukončená funkcia kapitulných vikárov a riadenie diecéz by mali prevziať diecézni správcovia /administrátori/".

Odpoveď: Začiatok platnosti nového Kódexu cirkevného práva nezahŕňa ukončenie funkcie kapitulných vikárov už stanovených; tí zostanú vo svojej funkcii, pričom netreba novej voľby alebo nejakého potvrdenia, dokiaľ nebude legitímne postarané o príslušných uprázdnených stolcoch.

2. dopyt: "Nie je vylúčené, že bude snaha vyhlásiť: podľa normy can. 502, §3 úlohy kolégia poradcov sa zverujú katedrálnej kapitule".

Odpoveď: Ani štátne authority, ani kapitulní vikári, nemajú právo zveriť úlohy kolégia poradcov katedrálnej kapitule. To môže urobiť iba biskupská konferencia, pokiaľ je /can.502 §3/, alebo, ak nie je, Svätá Stolica.

3. dopyt: "Aké akty v riadení diecézy sú vyňaté z moci kapitulných vikárov po vstupe platnosti nového Kódexu cirkevného práva?"

Odpoveď: Okrem právomoci už výslovne vyňatej novým Kódexom cirkevného práva /napr. udeľovanie kanonikátov, por.can.509 §1/, je vyňaté "zo samotnej podstaty veci" nasledujúce:

- ustanoviť Kňazskú radu
- ustanoviť Kolégium poradcov
- zriadiť Pastoračnú radu.

Okrem toho, vždy je nutné mať na zreteli základný právny princíp: "pri uprázdnenom stolci nech sa nič nezavádza".

Rád používam príležitosti k vyjadreniu úcty Vašej najdôstojnejšej Eminencii oddaný

J.Eminencia

A. Kard. Casaroli

F. Kard. Tomášek

Prejav kardinála Františka Tomáška, na Svetovom zhromaždení za mier a život proti jadrovej vojne v Prahe, jún 1983

Pozdravujem Vás všetkých v mene katolíckych biskupov, kapitulných vikárov, kňazov, rehoľných osôb a veriacich v Československu. Robím to slovami Ježiša Krista: Pokoj Vám.

My, kresťania, máme lásku ku všetkým ľuďom bez výnimky. Preto zavrhuje každé zlo, ktoré ubližuje ktorémukoľvek človekovi na svete. Preto odmietame vojnu nielen nukleárnu, ale i každú inú. Boh stvoril ľudstvo, aby žilo v láske, v pokoji a v šťastí. Preto tiež odmietame každý útlak - materiálny i duchovný - ako skupín, tak i jednotlivcov. Mier ostáva iba prázdny slovom - napísal práve pred 20 rokmi pápež Ján XXIII. v encyklike "Mier na zemi" - ak sa nerozvíja v takom poriadku, ktorý je založený na pravde, podľa spravodlivosti, dopĺňovaný živou láskou a uskutočňovaný v slobode.

V tomto duchu pre zachovanie mieru je predovšetkým treba predchádzať hrozbe akejkoľvek vojny, hlavne všetko ničiacej vojny nukleárnej. Je to podobné, ako v obore liečebnej starostlivosti: dôležitejšia ako terapia, je včasná prevencia.

Preto je potrebné pripomínať:

kto ohrozuje pravdu v záujme propagandy, ohrozuje mier,
kto ohrozuje rešpektovanie spravodlivosti - a to pre všetkých obyvateľov, bez rozdielu, ohrozuje mier,
kto ohrozuje základy ľudskej slobody, včítane slobody náboženskej, ohrozuje mier,
kto ohrozuje vzájomné porozumenie a lásku medzi ľuďmi, ohrozuje mier,
kto ohrozuje pokoj vo vnútri človeka, ohrozuje mier,
kto ohrozuje životy detí, ktoré majú právo sa narodiť, ohrozuje mier.

Je potrebné postupne likvidovať zbrojenie a miesto toho pripravovať založenie celosvetového fondu vzájomnej pomoci.

Dovoľte, aby som v tejto súvislosti poukázal ešte na jeden moment, ktorý je spätý s dejinami českého národa: j e t o v ý - c h o v e k m i e r u .

Hneď na začiatku našich dejín, pred viac ako tisíc rokmi, sme dostali vzácny vzor mierového vládcu. Knieža sv. Václav, hlboko inšpirovaný Kristovým evanjeliom, považoval v l á d u z a s l u ž -

b u s v o j m u l ů d u . Nielenže humanizoval vtedajšiu tvrdú justíciu, ale sa tiež zásadne vyhýbal vylievaniu krvi na bojisku. Mierovou diplomaciou zabránil stretnutiu s nemeckým vladárom. Český ľud si naždy zamiloval Václava a jeho ideál: ž i v o t v m i e r i .

Václav bol modelom najväčšiemu kráľovi českých dejín: cisárovi Karolovi IV. Bol to on, ktorý v 14.storočí urobil kroky k premene Európy v priateľský zväz národov. O sto rokov neskoršie, kráľ Juraj z Poděbrad sa tiež pokúšal o mierový zväz európskych kráľovstiev. Môžeme povedať, že v našej krajine mier zapustil hlboké korene.

Európu vyhcovalo kresťanstvo imperatívmi úcty k človeku, ľudského bratstva a mieru. Podobne pôsobili a pôsobia i na iných kontinentoch náboženské a etické tradície vysokej úrovne. Spojme sa teda k dielu, ktoré je pre trvalý mier rozhodujúce: v y c h o - v a ť m i e r o v é h o č l o v e k a .

V tejto súvislosti veľmi zdôrazňujem, že n e b u d e m i e r v o v e ľ k o m , a k n e b u d e v m a l o m , to znamená, v každom spoločenstve a vo vnútri každého človeka.

Dámy a páni!

Prajem Vám, aby ste sa z tohto celosvetového mierového zhromaždenia vrátili do svojich domovov s vedomím, že ste vykonali dôležitý krok k vytvoreniu bratskej rodiny národov sveta.

Pan Ing. Vladimír Janků

V Praze, 28. září 1983

ředitel SÚC

Valdštejnská 10

P r a h a 1

D o p o r u č e n e

Pane řediteli,

právě před měsícem jsem Vám poslal doporučeně dopis /podací číslo 9699 pošt.úř.110 04/, v němž jsem zaujal stanovisko k vysílání Čs. televize 15.6.1983, především však se snažil navrhnout cestu k zlepšení vztahu mezi církví a státem. Dosud jsem nedostal odpověď.

Naopak jsem se dověděl, že tento dopis byl vysílán zahraničními stanicami jako dopis p. kardinála státním orgánům. 29.8. jsem šel za p. kardinálem Tomáškem, který tento fakt potvrdil. V přítomnosti kanovníka Jana Lebedy mi za dopis, jehož kopii dostal, poděkoval, prohlásil, že za jeho obsahem stojí a že by jej mohl podepsat každý kněz, který má svědomí.

V "Dementi kardinála Tomáška" /ČTK - Lidová demokrace, 30.8. 1983/ jsem k svému úžasu četl, že se ČTK obrátila na příslušné orgány a na přímý dotaz představitele státní správy se jí /ČTK/ dostalo zdělení, že p. kardinál žádný dopis nepsal, nepodepsal, neodeslal. Nevím, na které orgány se ČTK obrátila, nevím, který představitel se zase obrátil na p. kardinála. Je mi však záhadou, proč se tak dělo, když jsem dopis psal Vám, s podpisem a svou plnou adresou a s poznámkou: "Na vědomí: 1. Kancelár Federálního shromáždění; 2. Kard. ThDr. František Tomášek". Jaký cíl měla tato předstíraná nevedomost?

Dne 24.9.1983 přineslo Rudé právo /64,č.226, str.2/ článek, v němž se píše: "Jakýsi Josef Zvěřina, který se vydává za kněze, /ve své době podepsal takzvanou chartu/, z ničeho nic přiznal zpravodaji AFP, že autorem kardinálova dopisu je on sám. Kopii dopisu poslal rakouské katolické agentuře Kathpress, která jeho pomlouvačný text 24. srpna rozšířila do světa". Ani jedna věta /kromě zmínky o charte/ není pravdivá. Jsem knězem od 11.7.1937; byl jsem dlouhá léta v duchovní správě /pokud jsem nebyl v internaci Gestapa a ve vězení nynějšího režimu/, asistentem na fakultě a svého kněžství se nehodlám vzdát. 2. Zpravodaji AFP jsem pouze ukázal kopii listu, který jsem zaslal Vám. Zpravodaj mi totiž ukázal fotokopii, kterou dostala AFP; byla to věrná fotokopie mého listu Vám, ale chyběla Vaše adresa, můj podpis /nebyl tam ani kardinálův/ a poznámka, že dávám na vědomí FS ČSSR a p. kard. Tomáškoví. V textu však byly úpravy a poznámky. 3. Kathpress ani jiné agentuře jsem list neposlal, ani sám, ani prostřednictvím třetí osoby.

Zato nikde nebylo zmínky o obsahu dopisu. Mé námítky proti zmíněné relaci v TV nejsou tak důležité jako to, co jsem v dobré naději nabídl jako možné východisko pro zlepšení vztahů mezi církví a státem. K tomu cíli byl list Vám napsán a kopie zaslána nejvyššímu státnímu orgánu i nejvyššímu představiteli katolické církve v Čechách. Z téhož důvodu jsem neměl nejmenší zájem, aby se můj

dopis Vám, dostal do rukou cizích agentur.

Domnívam se, pane řediteli, že by bylo čestné, abyste Vy, jako příjemce dopisu řekl pravdu. Pan kardinal mě totiž obhájil dopisem redakci RP 24.9.33. Především by mě však zajímal Váš názor na můj kladný návrh.

Josef Zvěřina, Pravouhlá 45
150 00 Praha 5

Na vědomí:

1. Kancelář Federálního shromáždění
2. Kardinál ThDr. František Tomášek, arcibiskup pražský

Dr. Gustáv Husák
president ČSSR

P r a h a

D o p o r u č e n ě

V Praze, 11. října 1983

Pane presidente,

naše sdělovací prostředky přinesly polopravdy i nepravdy kolem tzv. dopisu kardinálova. Mluvílo se o tom na konferenci ordinářů ČSR v Č. Budějovicích 3. října. Dokonce při politických pohovorech na vysokých školách, jak jsem se dověděl, dává se na první otázka o jihokorejském letadle a druhá o "dopise kardinálově". Pro tuto rozsáhlou kampaň považuji za nutné informovat i Vás, pane presidente, o celé věci.

1. Dne 15.6. t.r. jsem slyšel v televizních novinách relaci o státu a církvích u nás. 28.6. jsem zaslal své názory k věci jednomu z mluvčích, Ing. Vladimíru Janků, zároveň s novými náměty, které se mi zdály užitečné pro řešení "otázek, které zbývá ještě řešit", jak zní obvyklý stereotyp. Průklep jsem poslal s podpisem i plnou adresou Kanceláři federálního shromáždění jako nejvyššímu orgánu státní správy a druhý kardinálu Františkovi Tomáškovi, jako hlavě katolické církve. Nikomu jenému jsem dále již nic neposílal! Odpověď jsem však nedostal.

2. Naopak, 20. a 22. července jsem byl na STB a byla mi předložena jediná a kuriozní otázka, co soudím o zdraví p. kardinála. Prý mu ničím zdravím radami, kdežto stát do něj investuje peníze, protože si ho váží.

3. Koncem srpna zahraniční rozhlasové stanice šířili "dopis kardinála Tomáška státním orgánům". Jakmile jsem zjistil, že jde o dopis můj, shora uvedený, dostavil jsem se 29.8. k p.kardinálovi Tomáškovi. Ten mi s úsměvem potvrdil, že skutečně můj dopis koluje jako jeho. Dodal, že s obsahem souhlasí a že každý kněz, který má svědomí, by jej mohl podepsat a poděkovat mi, že jsem se ozval. Rozhovoru byl po celou dobu přítomen kanoník Jan Lebeda.

4. Hned následujícího dne přinesly naše sdělovací prostředky zprávu, "Dementi kardinála Tomáška", kde se praví: "S odvoláním na rakouské katolické tiskové prameny opírají své útoky o údajný protestní dopis kard. Tomáška státním orgánům... ČTK se obrátila na příslušné orgány se žádostí o informaci v této věci. Dostala toto sdělení: Na přímý dotaz představitele státní správy uvedl pan kardinál, že žádný dopis nenapsal, nepodepsal, neodeslal. Pokud jde o obsah, nechť nese plnou odpovědnost ten, kto jej napsal. Pan kardinál projevil rozhorčení nad zneužitím jeho osoby". Budí však podiv tato nevědomost, toto dvoje dotazování, když "příslušné orgány" i "představitel státní správy" měli v rukou dopis s mým vlastnoručním podpisem a plnou adresou! Připomíná mi to názov Pirandelloy komedie "Šest postav hledá autora".

5. Asi v polovině září mne vyhledal spravodaj AFP a ukazoval mi fotokopii mého listu, která se jim - nevěděl jak - dostala. Ale chyběl tu můj podpis a adresa i uvedení adresáti, jimž jsem dopis a kopie zaslal. Nadto byl text na jednom místě změněn a po stranách byly vysvětlivky.

6. Dne 24. září t.r. přineslo Rudé právo /64, č.226, str.2/ a slovenská Pravda současně ve slovenském překladu článek "Ušili si kabát z ostudy" /den před tím byl text čten v TV/. V něm se mimo jiné píše:

"Jakýsi Josef Zvěřina, který se vydává za kněze /ve své době podepsal takzvanou Chartu/, z ničeho nic přiznal zpravodaji agentury AFP, že autorem kardinálova "dopisu" je on sám. Kopii "dopisu" poslal rakouské katolické agentuře Kathpress, která jeho pomlouvačný

text 24. srpna rozšířila do světa".

Povinné fráze komentáře pomímám. Upozorňuje však na nepravdy:
a/ za kněze se nevydávám, protože jím jsem, jak možná sám Vy, pane
presidente, víte z Leopoldova.

Tento úvod zdiskreditoval u širokých vrstev našeho lidu celý člán-
nek.

b/ z ničeho nic jsem se nepřiznal, ale mlčky ukázal pravý průklep
dopisu, který jsem svým jménem poslal shora uvedeným adresátům. By-
la to přece moje povinnost, když bylo zneužito - nevím kým - mého
dopisu a kardinálova podpisu.

c/ žádnou kopii jsem Kathpress neposlal! Je to vymyšlené tvrzení.
Ostatně, do řetězu nepravd se vloudil i logický omyl: když to byla
"kopie", jak tvrdí článek, kdo dostal original?

Pravda je však taková, že jsem naopak vůbec neměl úmysl posí-
lat svůj dopis do zahraničí, protože mi záleželo na reakci a hlav-
ně na řešení problémů u n á s ! - Aranžmá celé věci je průhledné,
stupidní a mravně nízké, ať pochází od kohokoliv. Z důvodů zde na-
značených i jiných, se však marně bráním dojmu, že ten "kabát z o-
study" je zdejší konfekce.

Ale, pane presidente, mně nejde o ten dopis, ani o polemiku
s televizním vystoupením, o ty staré otázky i mé vlastní odpovědi
na ně. Mě mrzí, že bylo pominuto to nejdůležitější, co a proč jsem
psal. Dovolte, abych z dopisu citoval:

"V posledních projevech představitelů strany komunistů v SSR i na-
ších se ozvalo nové slovo, které nebylo dříve slyšet: duchovní hod-
noty, duchovní život. Pokládám to slovo za nadějně... Nechceme při-
pomínat své křivdy a bolesti, jsme přece křesťané a víme něco o tom
ze svých dějin. Ale co nejtíže neseme, je nemožnost sloužit lidem
v jejich hledání plné lidské identity, v jejich úsilí po lepším
údělu člověka, niternějším životě než jej může dát konzumní společ-
nost. Svobodná spolupráce v oblasti kulturních hodnot a etických
ideálů, je nám milejší a státu prospěšnější, než patová situace.
Jde i nám o budoucnost celého národa, o jeho duchovní tvář, o klad-
nou práci duchovní. Je možné, že všichni náš náboženský přínos ne-
přijmou; ale nebylo by spravedlivé jej měřit... Jestliže křestan-
ství v našich zemích dalo národu tolik kulturních a mravních hodnot,
ať je mu dána možnost ukázat, zda je toho schopno i dnes. Zkušenost

ukáže víc, než staré předsudky. Stát přece není v nejmenším nebezpečí, že by byl ohrožen, kdyby se kulturní a mravní hladina národa zvedla".

Myslím, pane presidente, že místo ukoptěné propagandy jako je tato i jiná, místo neplodné "cirkevní politiky", místo diskriminace, represálií, násilných výkladů našich zákonů a mezinárodních úmluv, místo policejních akcí proti reholním osobám, atd. - je nutný s t á t n í c k ý č i n . Státnický čin, který by uvedl celý problém na nové cesty a k nějakému řešení.

Státnický čin, který by zajistil pravdu a svobodu, pilíře vnitřního života státu. Státnický čin, který by něco znamenal a vnesl něco nového, věrohodného do života našich zemí a tak vstoupil do dějin.

Na takový čin, pane presidente, čekáme.

Josef Zvěřina, Pravoúhlá 45, Praha 5.

Na vědomí: Předsednictvu Federálního shromáždění ČSSR
Ministerstvu kultury a informací ČSR
Kardinálu ThDr. F. Tomáškoví

Salézius: "Quo vadis" kňaz Jozef Krajčí?!

V Katolíckych novinách zo dňa 11. decembra 1933, bola uverejnená informácia o zasadaní Zboru ordinárov Slovenska, ktorý zasadal v Banskej Bystrici, dňa 28. novembra 1933.

Referát zo zasadania bol podpísaný v skratke Jozef Krajčí, predsedom mestského združenia Pacem in terris v Bratislave /združenie cirkevne zakázané/.

V referáte je aj táto veta: "Zbor ordinárov sa s uznaním vyslovil o práci Združenia Pacem in terris, ktorú koná na mierovom poli v tomto skutočne ťažkom období".

Od založenia Katolíckych novín, Andrejom Radlinským r. 1855, neobjavila sa v nich tak rozporná, proti duchu a poslaniu samej Cirkvi namierená, ale pritom aj pravde a skutočnosti oporujúca veta. Podľa zodpovedného zistenia, na zasadnutí ZOS 28. novembra 1933, nepadla zmienka o PIT. Spomínalo sa iba mierové stanovisko Cirkvi na Slovensku. Na tomto zasadaní ZOS nebol žiadny bod, ktorý by pre-

jednával niečo o PIT. Ide teda o skutočnosť, že v referáte Jozefa Krajčího, ide o zneužitie najvyššieho cirkevného tlmočníka na Slovensku, - ZOS -. Je to rukolapný dôkaz zneužitia cirkevnej autority, nerešpektovanie vôle a rozhodnutia najvyššej hlavy Cirkvi, pápeža Jána Pavla II., ktorý aktom z 8. marca 1982 "Qiddam episcopi" zakázal účasť kňazom v niektorých združeniach a organizáciách, medzi ktoré Vatikán osobitným spôsobom zaradil aj ZKD Pacem in terris v Československu.

Lživá správa z pera Jozefa Krajčího je ďalekosiahla, podstatná, dotýka sa každého člena katolíckej Cirkvi na Slovensku a vyvoláva reakciu, aká sa doteraz pri žiadnej udalosti, ktorá na Cirkev dotiahla za uplynulých štyridsať rokov, tak výrazne neprejavila.

Dotýka sa predovšetkým samého ZOS, najmä jeho predsedu Msgr. Jozefa Feranca, bansko-bystrického biskupa, lebo bez jeho odobrenia nemôže predsa vyjsť akoby úradná správa zo zasadnutia ZOS. Týka sa to aj redakcie Katolíckych novín, ktoré nemôžu umiestniť na stránkach svojho časopisu správu zo zasadania reprezentanta Cirkvi, dokiaľ nie je hodnoverne overená. Ak by to skutočne redakcia urobila, a to svojvoľne, vystavuje sa potom oprávnenej požiadavke obce svojich katolíckych čitateľov, aby jej bolo odoprené právo, používať pre svoj časopis pomenovanie výrazom "katolícke". Vieme, že už raz v dejinách tohto časopisu, bolo raz cirkevnou vrchnosťou toto právo odobrané z dôvodu jeho zneužívania podľa vtedajších pomerov a museli zmeniť svoje pomenovanie na "Ľudové noviny".

Osoba Jozefa Krajčího prekvapila katolícku verejnosť i cirkevné kruhy, po skončení zasadania ZOS v Bratislave, 13. septembra 1983, keď prebehla správa, že sa stal Jozef Krajčí sekretárom ZOS. Zriadil sa stály sekretariát, ktorého sa stal vedúcim. Tak dôležitou funkciou najvyššieho cirkevného predstaviteľa sa obyčajne poveruje jeden z členov samej ustanovizne, reprezentujúcej Cirkev. Pravdaže, cirkevný Kódex ustanovizeň pomenovanú Zbor ordinárov, nepozná. V každej samostanej cirkevnej provincii pôsobí Biskupská konferencia. Poverovanie funkciami v takejto nekodexovej ustanovizni je vecou jej vedúcich, v tomto prípade biskupa Msgr. Jozefa Feranca, ktorý Jozefa Krajčího, uviedol zo svojej moci do funkcie sekretára.

Vieme, že v tomto prípade Jozef Krajčí dostal neobyčajne dôležitú funkciu, ktorá mu dáva takmer neohraničenú právomoc. Jej

rozsah a hranice budú určovať najmä tí, činitelia, ktorým tak veľmi záležalo, aby toto miesto dostal práve Jozef Krajčí.

Sekretár je hýbateľom a usmerňovateľom ustanovizne, za ktorú jedná a ktorú v každom podujatí riadi a ovplyvňuje.

Kam teda usmerní a povedie takzvanú cirkevnú politiku na Slovensku, kňaz Jozef Krajčí???

Treba si všimnúť, ako sa vnáša do cirkevných kruhov na Slovensku, zvlášť do kruhov diecéznych kňazov, rehoľní kňazi sú v pastorácii pokiaľ im bol mimoriadne udelený štátny súhlas, rozpory a to práve cestou bývalej kňazskej organizácie, dnes už zakázanej Cirkvou, *Pacem in terris*. Niečo podobné sa odohralo po prvej svetovej vojne. Najprv tým, že sa využilo neprítomnosti, či neobsadenosti biskupských stolcov. V dôsledku nových štátoprávnych pomerov, okrem košického stolca, ostali uprázdnené stolce: neprítomnosťou a vzdialením sa biskupov Párvyho a Balása na Spiši a v Rožňave, vydialením Battanyiho z Nitry a Radnaja z Bystrice. Ostal jediný, veľká osobnosť v Košiciach, dr. Aug. Fischer-Colbrie. Medzi samými kňazmi v Žiline 21. a 22. januára 1919 prijala väčšina kňazov memorandum. Bolo poznačené vplyvmi vtedajších chaotických i revolučných povojnových pomerov. Memorandum malo tieto požiadavky:

1. Utvoriť autonómiu katolíckej Cirkvi na Slovensku
2. Obsadiť uprázdnené biskupské stolce
3. Zriadiť katolícku teologickú fakultu v Bratislave
4. Zachovať cirkevné školstvo

Oproti takto vyjadreným požiadavkám veľkej väčšiny kňazov, už vtedy vystúpila časť odbojníkov, predchodcov tých dnešných, ktorí používajú iné pomenovanie a kryjú sa zámermi využívajúcimi podporu predstaviteľov terajšej moci. Táto skupina predložila v Žiline tieto požiadavky!

1. Utvoriť cirkevnú autonómiu na základe rád so všeobecným, rovným a tajným hlasovaním
2. Len takými radami potvrdení kňazi môžu zostať v úrade
3. Slovenskú bohoslužobnú reč
4. Slobodnú cirkev /schizma/
5. Zrušiť celibát
6. Zrušiť štólu
7. Rozdeliť cirkevné dôchodky

Vo veľkej skúške však katolícki kňazi a snimi sama Cirkev - dedičstvo sv. Cyrila a Metoda - obstáli skvele. Katolicizmu v Čechách sa nepodarilo zabrániť vzniku Československej cirkvi. Táto si osobovala potom právo presadiť sa cez spomenutých odbojníkov i na Slovensku. A tu sme u podstaty terajšieho položenía Cirkvi a dejov, do ktorých mieni zasahovať aj kňaz Jozef Krajčí, svojou novou pozíciou a možnosťami, ktoré z nej plynú s podporou činiteľov ideovo s ním spiatych. V nápre rozdeliť kňazov a tým oslabiť, ba likvidovať Cirkev, vystriedali sa doteraz osoby, prúdy a zámery, ktoré by sme mohli pomenovať podľa známych osôb, ako strakovčina, horákovčina, dechetovčina /pri Dechetovi začínal svoju kariéru i kňaz Jozef Krajčí/, záreczkovčina, atď. A to všetko pod zámienku šírenou v poslednom desaťročí na podklade "Pacem in terris", ako myšlienku mieru. Lenže takto sa jej neslúži, naopak nesmierne poškodzuje. Mier je vecou všetkých ľudí, zvlášť veriacich a to osobitne, lebo je to podstata Božieho poriadku a práva. Cirkev sama a najmä jej terajšia hlava, pápež Ján Pavol II., priamo je nielen silou Cirkvi, ale i celého ľudstva.

Vdp. Krajčí - k nemu nás viest' - áno, proti nemu - nikdy a pod žiadnym titulom, či právomocou kohokoľvek.

Vami nastúpená cesta je zneužitím postavenia, poškodením Cirkvi i veci mieru!

NIEKTORÉ PRÍČINY REFORMÁCIE

31. október 1517 je jedným z najvýznamnejších medzníkov histórie Európy a sveta. Viaže sa na osobnosť Martina Lutera, ktorého 500-sté výročie narodenia sa bude sláviť o necelé dva týždne. Nechajme bokom mnohorozmerné hodnotenie začiatku reformácie, ba i skutočnosť, že dala podnet k ďalekosiahlym zmenám na takmer všetkých úrovniach individuálneho a spoločenského života. O čo nám v tejto krátkej úvahe pôjde, je stručné vyznačenie príčin, ako mohol z iskričky Luterových téz vzbíknúť požiar, ktorý zachvátil celý kresťanský svet.

Začnime onými tézami. Ich pribitie na dvere wittenberského kostola 31. okt. 1517 sa vo všeobecnosti pokladá za začiatok reformácie. Časové vymedzenie je správne. Vyvesenie téz na dvere je však legendou. Dátum 31. okt. 1517 nesie list Lutera mohučskému arcibiskupovi Albrechtovi, v ktorom ho upozorňuje na nesprávnu a škodlivú interpretáciu podstaty odpustkov, poukazujúc na brožúrku "Instrukcio summaria" napísanú samým arcibiskupom, ktorej vraj bolo treba pripísať bludy a škody, súvisiace s udeľovaním odpustkov. Keďže mohučský arcibiskup Albrecht - ako aj iní biskupi, na ktorých sa Luter obrátil - nezaujali k jeho upozorneniu a prosbe stanovisko, ba mu ani neodpovedali na list, rozhodol sa napísať polemický spis, známy ako "Luterove tézy". 11. novembra ich poslal priateľovi Johannesovi Lankovi, priorovi v Erfurte a prosbou, aby mu napísal svoju mienku, ako i pripomienky spolubratov. Luter teda neuverejnil tézy prv, než o ich obsahu upovedomil zodpovedných rehoľných a cirkevných predstavených. Tézy však, ktoré poslal svojim priateľom čisto súkromne, sa rozšírili neuveriteľne rýchlo po celom Nemecku, ba i za hranicami. Vyvolali odozvu, o ktorej sa Luterovi nemohlo ani snívať. A tak sa stal podľa tvrdenia Ervira Izerlos, reformátorom bez toho, že by sa bol nazdal.

Ak je to pravda - a podľa všetkého je - tak potom Luter skutočne bol iba iskrou. Jednoducho preto, že pre reformáciu akéhokoľvek druhu bola doba viac ako zrelá. Historicky podložené dôkazy tohto tvrdenia priniesol najmä významný katolícky cirkevný historik Jozef Lortz, ktorého dielo "Cirkevné dejiny" mám pred sebou v 23. vydaní. Podľa neho jestvujú nepriame a bezprostredné príčiny reformácie. Prvou nepriamou príčinou reformácie je typická symbióza oných príslovečných dvoch mečov: pápeža a cisára a či cirkevnej a svetskej moci. Ide o skutočnosť, ktorá je vlastná stredoveku. Súčasný človek nemá na jej pochopenie nijaké predpoklady. Jednoducho preto, že si nevie predstaviť ducha doby, v ktorej sa Cirkev bránila proti zneužívaniu cirkevnej inštitúcie v lone všetkých vtedajších európskych národov na politické ciele mocných panovníkov, prípadne kniežar. Pápeži, ktorí vtedy stáli na čele Cirkvi - rozsiahlej nadnárodnej inštitúcie - sa bohužiaľ nebránili iba mečom ducha, ale i zbraňami politickými. Ba dokonca organizovali aj vojenské výpravy. Dostali sa tak do povážlivej situácie panovníkov, ktorí vojnu vyhrávajú, ale i prehrávajú. Aké to malo následky v jednotlivých krajinách - spriatelených alebo znepriatelených s pápežom - si možno ľahko predstaviť. Ďalšou nepriamou príčinou sú plynulé hranice medzi sférou politickou a cirkevnou. Už aj preto, že biskupi, najmä v germánskom svete, boli aj veľmoži skutočne všetkými politickými a mocenskými dôsledkami. A keďže pápež sám bol popri svojom úrade hlavy Cirkvi aj kráľom rozsiahleho územia v strede Apenínskeho poloostrova - páparé - dostával sa do konfliktu s kráľmi, po ktorých boku stáli a bojovali biskupi, ktorým bol pápež najvyšším predstaveným. Je jasné, že sa tým otriasla jeho autorita. nepriamou príčinou reformácie je typická symbióza. Ďalšou nepriamou príčinou je nová mentalita, ktorej pôvod treba hľadať v humanizme a renesancii, ale i v rodiacich a vyvíjajúcich sa prírodných vedách. Pozorovanie prírody a fyzikálno-chemické experimentovanie viedlo k poznatkom, ktoré sa čoskoro dostali do rozporu s Bibliou. Ináč to ani nemohlo byť, ak sa vezme do úvahy, že povstala v epoche, v ktorej mal človek iný vzťah k prírode a jej javom, kedy ešte nemal zmysel pre získavanie poznatkov prostredníctvom pokusov. Jestvuje ešte celý rad ďalších nepriamych príčin, ako napr. zosvetštenie nižšieho i vyššieho du- vojenské výpravy. Dostali sa tak do povážlivej situácie panovníkov, ktorí vojnu vyhrávajú, ale i prehrávajú. Aké to malo následky v jednotlivých krajinách - spriatelených alebo znepriatelených

chovenstva a úpadok pápežstva.

Humanizmus a renesancia sa pre dobrú časť kléru stali akousi náhradou za špiritualitu. Neporiadky v duchovenstve a v reholiach boli také do očí bijúce, že mnoho jednoduchých veriacich spolu s horlivým kňazstvom všetkých stupňov volali po reforme. Ak sa k tomu všetkému ešte pridá relatívne veľký zmätok v teologických náhľadoch, úpadok scholastickej filozofie, hádky medzi jednotlivými tologicko-filozofickými prúdmi, ba i medzi jednotlivými rádmi, niet divu, že aj Luterovo vystúpenie sa pokladalo za hádku medzi mníchmi - ako sa doslova vyjadril Lev X., vtedajší pápež. Bezprostrednou príčinou Luterovho vystúpenia bolo nehorázne vystupovanie 25-ročného Albrechta von Brandenbura, menovaného za mohuckého arcibiskupa pod podmienkou, že kúrii zaplatí 14 tisíc dukátov. Keďže si však Albrecht robil nároky aj na mgdeburské a halbeštadské biskupstvo, musel sa zaviazat', že zaplatí ďalších 10 tisíc dukátov. Arcibiskup Albrecht si peniaze požičal z Fudgerovej /fudžerovej/ banky - a postupne ich mal splácať z podpory na stavbu svätopeterskej baziliky, ktorá bola podmienkou získania odpustkov. Albrecht si smel polovicu tejto podpory ponechať. Nečudo, že dal svojim kňazom hneď úpravy na kázanie odpustkov. Zhrnul ich v brožúrke "Instructio summaria". Celá vec zaváhala svätokupectvom. Dobré si to všimlu zbožní laici, ale najmä kňazi. Vyvolalo to ich pobúrenie a pohoršenie.

Martin Luter alebo ináč páter Martin - vzplanul nadšením za vec Božiu a napísal ordinárovi Schultzovi z Brandenbura a mohuckému arcibiskupovi Albrechtovi list, v ktorom žiadal, aby zakročili proti svätokupectvu - ako sme už spomenuli na začiatku. List nesie dátum 31. október 1517. 11 dní po odoslaní listu arcibiskupovi Albrechtovi, dal Luter do obehu už nie list, ale celý traktát o odpustkoch. On bol onou iskrou, z ktorej povstal obrovský požiar, oným príslovečným kamienkom, ktorý dal do pohybu obrovskú lavínu reformácie. Odvtedy prešlo 466 rokov. Západné kresťanstvo doteraz nebolo schopné obnoviť svoju niekdajšiu jednotu viery a mravov, cirkevnej authority a liturgie, náhľadu na Bibliu a vôbec na celý kresťanský život. No reformácia nebola iba revolúciou na úrovni náboženskej, ale dala do pohybu všetko, čo tvorilo ľudský život: sféru intelektuálnu, spoločenskú a politickú,

hospodársku a mravnú, ba i umeleckú a vedeckú. Bez nej nemožno viac chápať dejiny po nej.

Zodpovední kresťania na jednej i druhej strane si po stáročia kládli otázku o podstate Cirkvi a Kristovej požiadavky jednoty. Dlho sa však chápala iba ako zjednotenie v tom zmysle, že príslušníci jednej denominácie sa spoja alebo vstúpia do inej, opačnej, konkurenčnej. Nové náhľady na jednotu sa začali šíriť až v druhej polovici 20. storočia. Ide o akúsi jednotu rôznosti, o jednotu na úrovni, ku ktorej majú spieť všetky kresťanské vierovznanie, ak im záleží na Kristovom príkaze lásky a jeho výslovnom želaní, aby bol jeden ovčinec a jeden pastier.

V tichu svätej noci - zaznieva zvona hlas
do Božieho domu - zvoláva všetkých nás.
K Jezuliatku naše - viesť by mali kroky
s úprimnejšou láskou - než po iné roky.

I pokory viac by - mali sme v srdci mať,
by drahý Ježiško - mohol nám dary dať.
Lebo zvlášť v tento rok - jubilejný, svätý
pre kajúcich je stôl - milosti prestretý.

I ďalší dôvod by - mal nás k Jasličkám viesť,
k Bohu by pokorná - prosba sa mala niešť.
Za mier a za pokoj - bo skaza hrozí nám.
Smrtonosné zbrane - človek vymyslel sám.

Krutý v svojej pýche - si neuvedomuje,
že záhubu sveta - vlastne pripravuje.
Nedal Boh zem na to, by sme na nej žili,
by prácou statočnou - sme ju zveľadili?

Odkiaľ biedny človek - právo len také vzal,
všetkému stvorenstvu - by život odobral?
Čo ho ciazže k tomu, - že ho tak znevážil,
Božím darom že je - nikdy neuvážil?

Predrahý Ježiško - v jasliach ležíš malý,
Tvojej moci sa však - klaňajú i králi.
Osvieť, prosím Ťa - mysle všetkých ľudí,
Tvoja láska nech v nich - svedomie prebudí.

Mocným tohto sveta - vnukni to poznanie,
že sú zodpovední - za svoje konanie
pred veľkou svätosťou - Tvojho majestátu,
lebo Ty pokoj, mier - priniesol si svetu.

Boh hoc ako dieťa - ležíš tu maličký,
miesto trónu máš len - chudobné jasličky,
namiesto šarlátu - tenučké plienky len,
Tebe jedinému - prislúch riadiť zem.

Daj Ježiš, nech Tvoje - sväté narodenie,
prinesie nám všetkým - veľké povzbudenie.
Veď Ty Všemohúci - nad svetom vládu máš,
ak Ti bude vôľa - pokoj nám uchováš.

Pre hriech nie sme hodní - Tvojho milovania,
predsa sa úfam - Tvojho zmilovania.
By naša prosba však - účinnou sa stala,
budem prosiť Tú, - čo Ti život dala.

Matička Kristova - Panna najsvätejšia
i k Tebe prosba zalieta - prosba najvrúcnejšia,
Pros svojho Synáčka - nebeský, čistý kvet,
by svojim pokojom - oblažil celý svet.

Svätý Jozef pestún - Pána Jezu Krista,
pre ctiteľov vieme - pomoc Tvoja istá.
S láskou chrániš poklad - drahé Božie Dieťa,
predkladaj Mu prosby - vrúčne prosíme Ťa.

Ó, svätá Rodina - v Betlehemskej maštali,
splňže túžbu všetkých - nenechaj nás v žiali.
Našou vrúcnou túžbou - pokoj vo svete,
mier a čistá láska - bratských rúk zovretie.

O B S A H

1. Otvorte brány Vykupiteľovi	1
/Ján Pavol II./	
2. Otvorte brány Vykupiteľovi	3
/rozhovor s otcom arcibiskupom Tomkom/	
3. Príhovor k rehoľníkom, kňazom a bohoslovcem	6
/Ján Pavol II./	
4. Vianočný príhovor	11
/arcibiskup Jozef Tomko/	
5. Príhovor ku kňazom	13
/biskup Dominik Hrušovský/	
6. Príhovor ku gréckokatolíkom	17
/biskup Michal Rusnák/	
7. Päťročné pápežské obdobie Jána Pavla II.	19
8. Audienčný prejav Jána Pavla II. na deň pamiatky zosnulých	21
9. List redakcii Smeny	23
/biskup J.Ch.Korec/	
10. Príhovor spišského ordinára na Mariánskej hore	27
11. List Casaroliho kardinálovi Tomáškovi	31
12. List biskupovi Ferancovi	38
/Msgr. Trstenský/	
13. Odpoveď Vatikánu k niektorým otázkam CIC	41
14. Neuverejnený prejav kardinála Tomáška	42
15. List pre Ing. Vladimíra Janků	43
/Dr. Josef Zvěřina/	
16. List prezidentovi republiky	45
/Dr. Josef Zvěřina/	
17. Quo vadis kňaz Jozef Krajčí	49
/Salézius/	
18. Niektoré príčiny reformácií	53
19. Vianoce 1983 - báseň	